

HÍD

evangélikus magazin

2005. II. SZÁM
ÁRA: 300 Ft

A SZERELEM ZSÁKUTCÁI

**A SZERELMES
LUTHER**

Czakó Gábor
PORNÓ

A SZERELMES ISTEN

Fókuszban • **A SZERELEM**

Magazinunkat
a mellékelt
sárga csekken
rendelheti meg
a Kedves Olvasó.

**Előfizetési díj egy
évre:
1200 Ft**

*Kérjük, hogy a közlemény ro-
vatba írja be, hogy **előfizeti-e**
az újságot vagy **adományával**
segíti a Híd szolgálatát.*

*Minden Evangélikus Életet olva-
só testvérünk előfizetés nélkül
kapja a lapot, de akinek van rá
lehetősége, önkéntesen támogat-
hatja szolgálatunkat, hogy olya-
nok is megkapják a Híd-at, akik-
nek nincs lehetőségük az elő-
fizetésre.*

TARTALOM

FÓKUSZBAN A SZERELEM

- 3 Bevezető
- 4 Bogaras szerelem
- 5 Szerelem egy földönkívüli szemével
- 6 Mi a szerelem?
- 9 A szerelem zsáktucái
- 10 Pornó
- 11 Szerelem a házasságban
- 12 Szerelem gyermek- és időskorban?
- 13 A szerelmes Luther
- 14 A Biblia a szerelemről
- 16 A szerelmes Isten

ÉLŐ VÍZ

Beszélgetés

- 18 Missziós püspök

Rádiómisszió

- 20 Hírvivők

Külmisszió

- 21 Fekete vendég egyházunkban

Ők is testvérek, ők is magyarok

- 22 Vajdasági hírek az Internetről

Keresztyén szemmel

- 23 Önmagunkról – nemcsak önmagunknak

Vallomás

- 24 Élni és élni hagyni

Mai hitvallások

- 26 Hitvallások az ezredforduló Amerikájában

Kövessétek hitüket

- 30 Kiss Jánosra emlékezünk

Énekem az Úr

- 31 Várva vártam az Urat

Rejtvény

- 31 Keresd a férfit

Hírek, információk, meghívók

- 32 Evangélikációs és missziói lelkész jelentése
a 2004-es évről

- 33 Beszámoló az Evangélikus Missziói Központ
és az Evangélikus Rádiómisszió 2004. évi
munkájáról

- 34 Az Evangélikus Missziói Központ hírei

- 34 Hírek a világegyházból

Mozaik

- 35 Missziós szórólapok

- 35 Scholcz Lászlóra emlékezünk

- 36 Idézetek, aforizmák

A HÍD EVANGÉLIKUS MAGAZIN előfizetése egy évre 1200 Ft. Megrendelhető írásban név és cím beküldésével az Evangélikus Missziói Központ címén: 1656 Budapest, Pf. 22., és a mellékelt sárga csekken. Adományokat az Evangélikus Missziói Központ számlaszámára lehet küldeni: 11716008 - 20157087.

HÍD EVANGÉLIKUS MAGAZIN – Az Evangélikus Missziói Központ negyedévente megjelenő kiadványa. * 10. évfolyam 2. szám * A szerkesztőség levelezési címe: Evangélikus Missziói Központ: 1656 Budapest, Pf.22. Tel./fax: 1/400 3057 * E-mail: evmis@lutheran.hu * Felelős szerkesztő és kiadó: Szeverényi János * Szerkesztő - bizottság: Balog Eszter, Kóháti Dorottya, Kis Ferenc Balázs, Kovács László * Rovatvezetők: Ifj. dr. Fabiny Tibor – Mai hitvallások, Kovács László – Keresztyén szemmel, Györe Balázs – Rádiómisszió, Bencze Imréné – Külmisszió, Mády Erzsébet (Tubi) – Rejtvény * Olvasószerkesztő: Dankuné Tóth Éva * Grafikus: Hrivnák Andi * Fotós: Petrikovics Edit * Korrektor: Dobás Kata * Kiadja az Evangélikus Missziói Központ, 1164 Budapest, Batthyány Ilona u. 38-40. Tel./fax: 06 1 400 3057, e-mail: evmis@lutheran.hu, számlaszám: 11716008 - 20157087 * Egy szám ára 300 Ft, előfizetési díj egy évre 1200 Ft * Nyomdai kivitelezés: PAUKER NYOMDAIPARI KFT. * ISSN 1419-1563 * Megrendelhető a kiadónál. Az Evangélikus Élet hetilapban elhelyezett példányok ingyenesek. Adományokat kérünk, és elfogadunk.

Átúszom a túlsó partra
szelek hátán
érintésben
szemed fénylő melegében
Gyöngybánatú szerelmesem
nem talállak
nem kereslek
patak mélyén megismerlek
gyönyörűszép enyészetben
áhitatos zizegésben
ott vagy minden érintésben
Ugye vársz még?
Mindig jövök!
Kacagunk az örök fényben
szaladunk a napsütésben
táncolunk az égi bálban
szívszorító éji nászban
fájdalomban és örömben
születésben, meghalásban
örök fényű körforgásban.

ISTEN AJÁNDÉKA

Számtalan fájdalom, sértés, bánat, botrány, bukás, bűn kíséri, mégis, Isten teremtette a szerelmet. A Kinyilatkoztatás szerint Isten alkotta az embert férfivá és asszonnyá, Ő adta a testi-lelki-szellemi egyesülés ajándékát.

A Szentírás, az Isten és ember kapcsolatát is a szerelemhez, házassághoz hasonlítja: „*Eljegyezlek magamnak örökre.*” (Hós 2, 21) „*Felette nagy titok ez.*” (Ef 5, 32)

A bibliai kánon kialakulásánál az Énekek énekét többen nem akarták a szent könyvek közé sorolni. A Szentlélek mégis úgy vezette az atyákat, hogy egy szerelmi költemény is az ihletett iratok között hirdesse az Örökkévaló akaratát, ajándékát, legmélyebb titkát: az Isten szeretet, és az embert is szeretetre, örök, teljes életre álmodta, és teremtette.

A Bibliától idegen a test, a szerelem és a sexualitás megvetése, kárhozzátása. A görög gondolkodás hatására beszűremkedett az egyházba a lélek szembeállítása a testtel: „a test a lélek börtöne”. Ez tévtanítás, és mint minden ilyen, nagy károkat okozott, és okoz ma is. Kialakult egy prűd, törvényeskedő, szeretetlen gyakorlat, amelyre ellenhatásként reagált a huszadik századi szexforradalom. Felmérhetetlenek a károk. Isten szent ajándékát korunk lerántja a sárba. Szinte lehetetlennek látszik megállítani a szennyáradatot. Egyre kevesebb fiatal éli át a tiszta, tartós szerelmet.

A bűn, az önzés mindent megront. Nem a szerelemmel, nemiséggel, házassággal van baj, hanem az emberrel, aki megtérés nélkül, a Szentlélek segítségét kiiktatva, szeretne boldog lenni. Így minden a visszájára fordul.

Meggondolásra néhány ige:

„*Legyen megbecsült a házasság mindenki előtt, és a házassélet legyen tiszta. A paráznákat és a házasságtörőket ítéletével sújtja az Isten.*” (Zsid 13, 4)

„*Minden tiszta a tisztának, de a fertőzötteknek meg a hitetleneknek semmi sem tiszta.*” (Tit 1, 15)

„*Testetek a bennetek levő Szentlélek temploma.*” (1 Kor 6, 19)

„*Dicsőítsétek az Istent testetekben.*” (1 Kor 6, 20)

Segítse magazinunk megérteni Isten titkát, akaratát, szándékát!

István Ajándéka

főszerkesztő

BOGARAS SZERELEM

A szerelemnek van egy olyan furcsa tulajdonsága, hogy akkor is tud váratlanul érkezni, ha valaki már tíz éve vár rá szüntelenül. Akár egy közlekedési dugó kellős közepén is ránk köszönhet egy mosolygós idegen alakjában.

Ildikó szívesen meséli történetét mindenkinek, aki kíváncsi rá, és a mesére éhes közönség akár kétszer-háromszor is újramondatja vele. Ilyenkor csodálkozik, hogy mi olyan érdekes ezen, bár a lelke mélyén biztosan tudja, hogy nem egy szokványos történet az övék. „Épp a húgomékhoz indultam a kis fehér, bogárhátú Volkswagenemmel. Késésben voltam, és borzasztóan türelmetlen lettem, amikor észrevettem, hogy egy forgalmi dugó kellős közepébe csöppentem. Kicsit oldotta a feszültségemet, amikor megpillantottam a sorban egy gyönyörű, zöld bogárhátút. Ahogy ilyenkor szokás a „bogarasok” között, villogtunk, integettünk, moso-

lyogtunk. Váratlanul ért azonban, hogy egyszer csak kipattant az autóból egy férfi, és fülig érő mosollyal elindult felém. Annyira zavarba jöttem, hogy alig bírtam letekerni az ablakot. Benyújtott egy névjegykártyát, és megkérdezte, hogy megismerkedhetnénk-e. Először azt hittem, hogy „bogártalálkozóra” akar hívni. Nem tudtam válaszolni, mert közben elindult a sor, de láttam, hogy továbbra is mosolyog hátrafelé, integet. Egyedül az zavart, hogy egy fiatal, szőke nő ült mellette. Megállapítottam magamban, hogy a bogarasok tényleg bogarasak, ám ekkor megint kiszállt az autóból, odasietett hozzám, és csak annyit tudott mondani: „Ne értsen félre, a lányommal vagyok.” Fellélegeztem, mert addigra már kénytelen voltam bevallani magamnak, hogy ez a férfi tetszik nekem. Napokig ő járt a fejemben, de elhatároztam, hogy várok egy kicsit, nem hívom fel rögtön. Május elsején azonban, amikor mentem haza a munkából, láttam, hogy a Gel-

lért-hegyről családok, fiatal párok jönnek le, és belém hasított az érzés, hogy én is szeretnék kézen fogva sétálni valakivel. Vettem egy nagy levegőt, és felhívtam. Rendkívül örült nekem, és elmondta, a lányával már nyomozni kezdték, hogy a rendszám alapján megtaláljanak. Még aznap találkoztunk, és két hónap múlva megkérte a kezem. Ezt két év jegyesség követte, mert mindketten túlvoltunk egy elrontott házasságon. Én akkor már tíz éve egyedül éltem, időm nagy részét a munkámra fordítottam. Hosszú és kíneserves folyamat volt, míg feldolgoztam azt a gyötrelmes élményt, hogy elhagytak, és belenyugodtam abba, hogy soha nem lehet gyerekem. A szabadidőmet igyekeztem tartalmasan kihasználni: tanfolyamokra jártam, bekapcsolódtam a gyülekezet munkájába. Tudatosan figyeltem arra, hogy kinyíljak, kapcsolatokat építsek: szívesen jártam kórházba betegekhez, idősekhez, és lassanként elfogadtam, hogy nekem nem egy embert kell szeretnem, hanem sokat, és nem egy embertől kell várnom, hogy szeressen. Amikor eljutottam erre a nyugvópontra, akkor toppant az életembe György, akivel azóta is boldog házasságban élek.”

■ *Lejegyezte: Jánosi Váli*

SZERELEM egy földönkívüli szemével

Küldetésem körülményei:

Miután mintegy 5* Mars-évvvel ezelőtt bizonyossá vált, hogy képesek vagyunk külsőnk naprendszerbeli szomszédaink, a Föld lakosainak külsejéhez hasonlóvá tenni, az éles bevetés magától értetődően következett.

Küldetésem célja:

Küldetésemet megelőzően (amelyet az ő számításuk szerint 1998-ban kezdem) a földlakókról számunkra rendelkezésre álló információk csak külsődleges jegyeikre vonatkoztak. Feladatomul kaptam, hogy tárjam fel viselkedésük belső okait.

Jelentés:

Már vizsgálódásaim elején, amikor a szülő és gyermek, a testvér és testvér, valamint az együtt dolgozók viszonyát meghatározó belső okokat kutattam, megfogalmazódott bennem az a sejtés, hogy egy bizonyos férfi-nő viszony (amelyet ők szerelemnek hívnak) bármely kapcsolatnál erősebb hatást gyakorol rájuk. Időlegesen ugyan, de minden elégedetlenség okozta űrt betölt, de ha más, addig harmonikusan működő viszony akadályt jelent a számára, azon kérlelhetetlenül átgázol.

Vizsgálódásaimban különös figyelmet szenteltem egy párnak, a szomszédomban élő Editre és Ákosra. Ők Atyánk áldásával (hiszen a teremtettségben testvéreik vagyunk) mintegy 6 Föld-évvvel ezelőtt házasságra is léptek. Eleinte igen sok időt töltöttek kettesben, és csak egy cél lebegett a szemük

előtt: hogy párjukat boldoggá tegyék, és feltétel nélkül elfogadják. (Pusztán a próbálkozástól egy kicsit maguk is megszőpültek.) Azonban néhány év elteltével azt kezdték mondogatni, hogy a szerelem elszáll, de a szeretet megmarad. Megfigyeltem, hogy ez a közhely leginkább akkor hagyja el a földlakók száját, amikor néha-néha már elégedetlenek párjukkal! Emellett persze az is tény, hogy manapság az Ellenség nagy energiákat mozgósítva éppen ezt a területet támadja a legádázabb módon. Olyan 4 Föld-évvvel azután, hogy Edit és Ákos Atyánk áldásával távozott az oltár elől, az ő életük is megíngott. Kapcsolatukban egy kétségtelenül kényelmes, de rossz szokást alakítottak ki: arra kezdtek várni, hogy mikor szerez örömet nekik a másik. Teték mindezt ahelyett (pedig Atyánk számunkra rendelkezésre álló kijelentéséből egyenesen következik!), hogy nem kíméltek volna sem időt, sem fáradságot, csak hogy – hitvesüket megelőzve – ők tegyék társukat boldoggá, ők fogadják el mindenféle feltétel nélkül. Ezt az Ellenség is gyorsan megneszelte, és úgy intézte, hogy Ákosnak egy csinos, fiatal beosztottat kelljen betanítania néhány hónapon át, aki ráadásul csüngött minden szaván. Eközben Edit egyre több időt töltött kislfiukkal, akinek nyiladozó értelme naponta elbűvölte.**

Amennyire fel tudom mérni, minden bizonnyal Atyánk közbelépésének ha-

tására, és Belé kapaszkodva, Edit és Ákos együttesen úgy döntött, nem hagyják, hogy a világ sodrása őket is elragadja. Őszinte alázattal még időben felismerték, hogy elmulasztották egymás boldogságát munkálni – amire persze mindketten találtak okot. A megoldás lényegét ennek felismerése jelentette. Ezt követően ugyanazt a receptet követték, mint amit a kezdetekben. De megtanulták, hogy a szerelem olyan, mint egy hömpölygő folyó. Ha nincs mibe kapaszkodniuk, elsodorja őket, de ha saját maguk ellenében is Atyánk akaratának és ismeretének vetik magukat alá, a folyó sodrásán ők kerekednek felül. Együtt – hárman.

Javaslat:

Szerencsére Edit és Ákos élete jóra fordult. De hogy ez másokkal is így történhessen, minden földlakónak meg kell tudnia, hogy az emberi természet kizárólag Atyánk kezében szelídülhet meg.

*1 Mars-év=1,881 Föld-év

**a földlakókba könyvek és filmek már gyermekkoruktól fogva azt az elvárás plántálják, hogy egy ilyen történet úgy folytatódjon, hogy a szüntelenül elégedetlenkedő és magára nem adó feleséggel szemben mennyi megértést tanúsít a mindig csinos és mosolygós beosztott. És innen már csak egy lépés az újabb szerelem és a hűtlenség.

■ Kis Ferenc Balázs

Mi a szerelem?

„Hogyan tarthatja tisztán életútját az ifjú? Úgy, hogy megtartja igédet.”

(Zsoltárok 119, 9)

„Sötét verem” – írja Petőfi Sándor. Jaj annak, aki beleesik! Hasonlóképpen gondolkodik róla Balassi Bálint is, mert örül, amikor megszabadul tőle. Egyesek szerint a szerelem romantikus álmodozás, amelyből előbb-utóbb mindenki felébred. Mégis szép a plátói szerelem, amelyben csak vágyakozunk a kedves után, de eszünkbe se jut, hogy testi kapcsolatba is lehet lépni vele. (Létezik ma ilyen?) A pszichológus tudatbeszűkülést és projekciót emleget, amikor a szerelemről kérdezik. A mélylélektan materialista szemléletű hívei szerint egy ősi, állati ösztön szublimációjáról van szó.

Az a benyomásom, hogy korunk „gyakorló” szerelmei túlnyomórészt ez utóbbi – darwinista-freudista – tanítást követik, hiszen kortársaink közül sokan magas rendű állatnak, vagyis ösztönlénynek tekintik magukat, és viselkedésüket ehhez az emberképhez igazítják.

A XX. század folyamán az derült ki, hogy a sokat hangoztatott marxista tételnek (a lét határozza meg a tudatot – és nem fordítva) éppen az ellenkezője igaz. Ugyanis ahhoz igazodva élünk és cselekszünk, amit tudunk önmagunkról és a világról. Aki tudja magáról, hogy ő tábornok, az parancsol a közkatonáknak, és nem kér tanácsot tőlük. Aki féregnek képzelet magát, az nem kezdeményez, nem áll elő ötletekkel, hanem visszahúzódik, és arra vár, hogy mikor tapossák el véglegesen.

Korunk emberképe Darwin elméletéből fakad. Eszerint magasrendű állatok vagyunk, akik a létért folytatott küzdelem során, a természetes szelekció révén fölkapaszkodtunk a törzsfajlódási létra legmagasabb fokára. Szabó Lőrinc szavaival: az ember „tökéletes állat”, akik végig járva a tökéletesedés útját „szívében végig fenevad maradt” (*Szűn Vu Kung lázadása*). Egyszerűbben fogalmazva: az ember is ösztönlény, mint az állatok, akinek nincsenek hosszú távú terveit, hanem csak közvetlen céljai vannak: kielégíteni alapvető szükségleteit. Ezzel magától értetődővé, sőt legálissá minősítettük az önzést. Az emberképből ugyanis értékrend sarjad (mit részesítünk előnyben, mit tartunk fontosnak, miért érdemes küzdeni és dolgozni). Életvezetésünk (döntéseink sorozata) pedig értékrendünk szerint alakul.

EMBERKÉP > ÉRTÉKREND > ÉLETVEZETÉS

A mai ember életében ez az ok-okozati lánc a következőképpen alakul:

ÖSZTÖNLÉNY > BIOLÓGIAI ÉS PSZICHÉS SZÜKSÉGLETEK > FOGYASZTÓI SZEMLELETNEK MEGFELELŐ ÉLETVEZETÉS

Az ösztönlény döntéseit és tetteit az élvezeti-elv (Lust Prinzip) vezérli. A szerelmi vágy – noha konkrét személyre irányul – lényegében személytelen, mert nem arra törekszik, hogy testi-lelki-szellemi kapcsolatot építsen ki a má-

sik emberrel, hanem arra, hogy élvezethez jusson a másik nem egy kívánatos tagjával.

Ebben a szemléletben a kedvesem (szerelmem tárgya) ösztöntárgy. Szerepe az, hogy kielégítse a szükségletemet, például a szexuális éhségemet. Ha történetesen a kedves Olvasónak abban az örömben lenne része, hogy valaki szerelmes belé, gondoljon arra a freudi értelmezés tükrében: „Olyan vagyok számára, mint egy csirkecomb, fel akar falni!”

Nyilvánvalóak ennek a felfogásnak a következményei:

1. Egy tárgyhoz nincs értelme a hűségnek. Bármennyire finom a csirkecomb, nagyon unalmas, ha minden nap azt kell enni. Idővel a legjobb ennivalónak is romlik a minősége, kiszárad, megposhad, rágóssá válik stb. Ilyenkor természetesen ki kell dobni, és újat kell beszerezni helyette. Azt hiszem, köztudott, hogy sok kortársunk életében ez a szemlélet érvényesül a társukkal kapcsolatban: nem látnak problémát a szexuális hűtlenségben, a partner lecserélésében, a válásban.

2. Ebből a felfogásból ered az is, hogy a párok ahelyett, hogy örömet és kielégülést nyújtanának, érzelmileg kifosztják, gyötrik, tönkreteszik egymást, míg végül a formálisan fennmaradó kapcsolatukban magányossá válnak. Jól példázza ezt a folyamatot egy vicc.

A kannibál siránkozva áll a barlangja

előtt: „Jaj, de éhes vagyok, jaj, de éhes vagyok...” Bemegy a barlangba. Amikor kijön, újra siránkozik: „Jaj, de árva vagyok...”

A Biblia emberképe alapvetően különbözik korunk darwin-freudi emberképétől. Isten „a föld porából” teremtett bennünket, vagyis ugyanabból az anyagból, amiből az élővilág többi tagját. Testünk minden funkciója hasonlóképpen működik, mint a gerinces állatok megfelelő megnyilvánulásai, beleértve a párázás és az ivadékgondozás aktusait is. Ugyanakkor azonban a Teremtő „életnek leheletét lehelte orrába, és így lett az ember élőlényé” (1Móz 2, 7). Nem a törzsfjlődésben elért csúcsteljesítmény, hanem Isten lehelete különbözteti meg az embert az állatoktól.

A föld pora + Isten lehelete = ember

Ez a képlet azt fejezi ki, hogy a test és a lélek szerves, szétválaszthatatlan egységet alkot az emberben, nem egymástól függetlenül működik. A „plátói szerelem”, amely igyekszik figyelmen kívül hagyni a másik ember iránti testi vágyakat, nem felel meg a bibliai emberképnek. A Szentírásban testi szerelemről olvashatunk (Énekek Éneke, Példabeszédek 5). De ez a testi szerelem lelki üzenetet hordoz: személyes vonzalmat, kitárulkozást, bizalmat, életre szóló elkötelezettséget. Ugyanakkor idegen a Biblia tanításától a darwin-freudi antropológia is, amely arról akar meggyőzni, hogy csupán szerelmi érzéssé szublimált testi vágy létezik.

Ez a durva materializmus nemcsak a bibliai szemlélettől idegen, hanem minden konzervatív nézettől is. Képviselei talán arra is képesek lennének, hogy Radnóti Miklós „Mióta készülök, hogy elmondjam neked szerelmem rejtett csillagrendszerét” kezdetű ver-

sét fölcseréljék egy operett-dalra: „Vágyom egy nő után”.

Az ókori görög nyelv – az Újszövetség eredeti nyelve – három olyan szót ismer, amiket magyarra a szeretet vagy a szerelem szóval lehet lefordítani. De a görög szavak jelentésstartalma másképpen különbözik egymástól, mint az említett magyar szavaké.

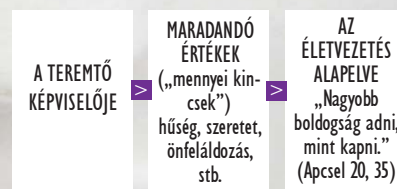
Az *érosz* testi élvezettel járó szeretetet jelent. Erotikus élményt nyújt az ölelés, a csók és minden szexuális cselekedet. De tágabb értelemben az *érosz* körébe tartozik az is, ha ízlik az étel, vagy ha élvezettel simogatjuk az ölünkbe bújó kiscicát. Hároméves korában Noémi nevű unokám világitott rá legelősebben arra, hogy mit jelent az *érosz*. Húsvétra egy élő kiskacsát kapott ajándékba. Nagyon szerette ezt a kis jószágot, állandóan a markában akarta tartani. „Ne szorongasd annyit, mert megdöglök!” – figyelmeztette az apja. „De én a döglöttet is szeretem” – válaszolta Noémi. Valóban „szerette”, de nem volt tekintettel a kis állat érdekeire. A görögdinnye ízletes gyümölcs, de ha meghámozzuk, és a tálon hagyjuk, hamarosan erjedni kezd, megszállják a muslicák, élvezhetetlené válik. Az *érosznak* is védőburokra van szüksége, hogy ne romoljon el, és hosszú évekig – évtizedekig – élvezhető maradjon.

Az *érosz* első védőburka a *filia*. Ez a szó pozitív érzelmekkel telített baráti szeretetet jelent. Akit filiával szeretünk, azzal jókat tudunk beszélgetni, élvezük egymás társaságát, közös az érdeklődésünk, az alapvető céljaink stb. Nem romlik meg hamar az *érosz*, ha *filia*ba van burkolva. Ezért boldog, aki elmondhatja, hogy a párja a legjobb barátja.

Az élő hitű keresztyén ember nem ösztönlény, hanem Isten követe az

emberi társadalomban. Teste a Szentlélek temploma, ezért ösztönéletét is az Úrtól kapott szeretet irányítja. „Szívünkbe áradt az Isten szeretete a nekünk adatott Szentlélek által” – írja az apostol (Róma 5, 5). Pál itt az *agapé* szót használja. Mindig ez a szó szerepel az Újszövetségben, amikor Isten szeretetéről van szó. Az *agapé* himnusza az 1Kor 13. híres fejezete is. Miközben az élvezeti-elv irányítja azok szerelmi életét, akik ösztönlénynek tekintik magukat, a keresztyén ember az *agapé*-elvhez igazodik a szerelem és a házasság gyakorlatában is.

A bibliai emberképből kiinduló okozati lánc a következőképpen alakul:

Az *agapé* szó eredetileg közös vacsorát jelentett. Az ókori keleti ember, ha asztalhoz telepedett valakivel, ezzel kifejezte azt, hogy kész elfogadni és befogadni az illetőt, sőt életközösséget vállal vele. Ezért ütköztek meg a farizeusok azon, hogy Jézus együtt evett, és ivott a vámszedőkkel és „egyéb bűnösökkel”, mert ezzel azt fejezte ki, hogy vállalja ezeket az embereket. Meg is mondta: értük jött. Ennek fényében az Úr legnagyobb ígérete számunkra az, hogy velünk vacsorázzik, ha megnyitjuk számára az ajtót, és behívjuk Őt az életünkbe. (Jel 3, 20)

Az *agapé* elkötelezett szeretet. Nem függ a szeretett személy viszonzásától, viselkedésétől, hálájától.

Az *éroszszal* és a *filia*val ellentétben, nem múlik el soha (1Kor 13, 8), ezért olyan, mint egy kemény csontthéj a filia hártájára körül. Egyedül Isten képes

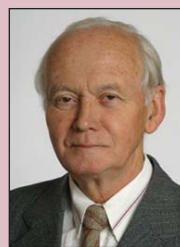
agapéval szeretni, és azok, akiket megajándékozott vele.

Ugyanakkor egyértelmű, Isten azt akarja, hogy gyermekeinek életében az agapé legyen a házasság alapja. Ez először is azt jelenti, hogy a valódi keresztyének nem futó kalandokra vállalkoznak, hanem életre szóló szövetségre lépnek

egymással. Nem hagynak „biztonsági kikaput” a menekülésre azzal, hogy a házasságot meg sem kötik, hanem csak összeköltöznek, hogy „szükség esetén” könnyebb legyen a kapcsolat megszakítása. Testi kapcsolat létesítésével képesek megvárni a házasság valóban biztonságos fészket, hiszen „az agapé türelmes” (1Kor 13, 4). Nemcsak a saját szükségleteik kielégítését keresik, hanem a párjukét is, hiszen „az agapé nem keresi a maga hasznát” (1Kor 13, 5a). Készek megbocsátani a másik botlásait, hiszen „az agapé nem rója fel a rosszat” (1Kor 13, 5b). Ha zátonyra fut a kapcsolat, nem adják fel, hiszen „az agapé mindent remél, mindent eltűr” (1Kor 13, 7).

Azt hiszem, nem szükséges bizonygatni, hogy az agapé-szerelemre csak olyan pároknak van esélyük, akik először Jézus Krisztussal vállaltak örök életre szóló közösséget, mielőtt egymással a földi életre szóló szövetségre lépnének. Magyarul: hívő embernek hívő ember legyen a párja! Hiszen ha nem ugyanazok az értékeik, aligha fognak egymással harmonizálni.

Nem csodálkoznék, ha írásomat olvasva valaki azt kérdezné: „Nem túlzás ez? Lehetséges-e agapé-szerelem a mai világban?”. Meggyőződésem, hogy emberi erővel soha sem volt lehetséges. A keresztyén élet titka éppen az, hogy a bennünk élő Krisztus valósítja meg. A hitetlen ember Isten számára halott, sodródik az árral, mint a döglött halak. Az élő halak azonban képesek szemben úszni.

*Pálhegyi Ferenc
egyetemi tanár*

A SZERELEM zsákcúái

N ehéz e problémahalmazról nem szakemberként, s mégis orvosként írni. Munkahelyemen, az Országos Baleseti Intézetben inkább „végződni” szoktak a tragikus történetek: – a féltékenység vagy a csalódás fájdalmának ön- vagy más sebző kitérésaitől a családi, utcai erőszak áldozatain át a fővárosi éjszaka örvényéből felbukkanó férfi-, női-, gyermekprostituáltak riadt arcának, megtört testének görcsös miért-kérdőjeléig.

E rövid írásba nem fér bele olyan fogalmak részletes tárgyalása, amik megjelenése a kórtan (*patológia*), kezelése pedig inkább a pszichiátria tárgykörébe tartozik. Az *aberrációk* (nemi rendellenességek) és *perverziók* (a nemi vágy eltévelyedései) nem a szerelem, hanem a szexuális élet zsákcúái, amelyeket többnyire betegségként értelmezünk. Elgondolkodtató, hogy az Ószövetség könyvei kezdetektől milyen nyíltan említik őket, sőt több formájuk épp a Bibliából kapta elnevezését: szodomia, onánia. (Ez utóbbit tévesen az önkielégítésre szokták

vonatkoztatni, pedig megszakított közösülésről szól a történet.) Elgondolkodtató továbbá, hogy (ezek szerint is betegség?) korunkban milyen gyakran találkozhatunk már az újságárusnál, az Internet oldalain vagy akár a nagypolitika csúcsain többükkel (anális és orális szex, pedofília stb.).

Különösen kényes témává vált a homoszexualitás, amely az eredeti orvosi definíció szerint eltévelyedést jelent. Azaz e kapcsolatokban az ösztönt kísérő vágy oly módon nyer kielégülést, amellyel igazi célját (örömszerzés és gyermeknemzés) csak részben éri el. A problémát azonban nem az állapot értelmezése, hanem mindennapi kezelése jelenti. Az elmúlt évszázadokban sokan kerültek – gyakran jelentős emberi teljesítményeik ellenére – a megaláztatottság, a kiszolgáltatottság helyzetébe másságuk miatt. Mára mintha súlyánál nagyobb jelentőséggel szerepelne e téma a médiában, s az érintettek gyakran lépik át az intimitás elfogadott határait. A társadalom tagjainak mind nagyobb része általában toleráns; mégis dráma szembesülni például saját gyermekünk eltérő hajlamával.

A tömegeket igazán érintő kérdés ma elsősorban a szerelem, mint zsákcúta. A házasságkötések csökkenő, a válások növekvő száma, a promiszkuítás (gyakori partnersere) mint életelv terjedése, a test elsőbbsége a lélekkel szemben a gátak – néhány évtizede még elképzelhetetlen – átszakadásával hömpölyög tova jövőtlen világunkban.

Az egyház és tagjainak reakciója gyakran megreked a sopánkodás vagy a „vágd le...és dobd el” (Mt 18, 8-9) szintjén. Pedig e tükörben mi (is) látszunk: a hagyományos vagy épp a keresztyén „karrier” túlterheltségével felmentve magunkat az odafigyelés felelőssége alól; hagyva, hogy az áradó szenny elsodorja a ránk bízott kicsinyeket.

És éppen ezért többnyire elmarad az, amire Jézus – a tükör felmutatása után – azonnal el is akar bennünket indítani: az „eltévedt juh” megkeresése (Mt 18, 11-14). Hányan lépnek rá a deviancia, a bűn, a kriminalitás határmezsgyéjén húzóódó terepre az elveszettért? Többen nem vagyunk alkalmasak az ilyen helytállásra. De talán az is sokat jelentene, ha a tiltás és tagadás helyett e téren is inkább a pozitív mintát tudnánk felmutatni, beleélni a világba. 1992 óta évről évre várom a MEVISZ nagycsaládos tábor kezdetét. Az első estét, amikor körbenézhetek a 30-40 házaspár egyre barázdásabb arcán, látom a vállakra fonódó vagy egymásba kulcsolódó kezeket, hallgatom a sírós-nevetős beszámolókat. Igen, az ilyen közösségek bizonyosságot és erőt adnak: az Atya teremtése és rendelése jó. A házasságban, tisztaságban, biztonságban megvalósult szerelemnél nincs nagyobb öröm a földön!

Dr. Cserhádi Péter
orvos

PORNÓ

Alapja a prostitúció, amely páرزás pénzért, szerelem nélkül; mélyebben: test, lélek nélkül, egyszóval: materializmus. Az ebben a helyzetben önmagát csak anyagként feltételező ember elemésztődik, miként az anyag formái is elemésztődnek a természeti folyamatokban. A részletek, – ki, hol, mikor, miként, mennyiért – mellékeselek. Az eddigi legnagyobb szabású összeküvés az élet ellen a materializmus, a szellem kiűzése az anyagból, a létezés elrendetlenítése; fizikai szakszóval: entropizálása; köznapian: a halál.

A prostitúciót az egészséges társadalmakban a szégyen tabuja övezi. Mindenütt bűn pénzért árulni, vagyis anyagi érdekviszonyba hozni a szerelmet, a hazát, a barátságot, a hűséget, a becsületet, és ugyanakkor erény ezeket megszabadítani materiális kötöttségeiktől, és a determinációkkal szembefordulva, azokat legyőzve a való életben megtestesíteni őket. Valamennyi hős és szent története erről szól.

A pornográfia lényegében a büszke prostitúció. A tabu ledöntése: én csak a piacról élek, és ha megfizetik, eladom magam, a barátaim vagy bármit. Jól látható, hogy ahol fölütötte fejét a materializmus, mindenütt hamarosan megkezdődött a tudatos természetpusztítás (leigázás, zsarolás, rombolás, átalakítás), az egészségügyi romlás, a biológiai gyengülés, az erkölcsi hanyatlás, a kizsákmányolás minden korábbinál zsigerelőbb, tényszerűen rabszolgaságot is jelentő

formái (Gulág) és a gazdasági csőd. Gyorsabban és látványosabban ott, ahol pornográfikus államvallásként erőszakoskodhat. Lassabban ott, ahol létezhetnek vele szemben a realizmus erői. Ezért a keleti vagy nyugati, más szóval bolsevik és a polgári materializmusok közt lényegi különbség nincs, csupán fejlődésbeli.

A nyugati polgári materializmus egyelőre gyöngébben működik, még nem élte föl az előremenekülés tartalékait. Ámde a figyelmes szemlélő előtt az itt-ott virágzó és kormányzó keresztyén pártok sem képesek eltakarni, hogy az élet célja többé nem Isten, még csak nem is az élet maga, hanem a termelés, a pénz. A társadalom a „fejlett”, tehát a haszonelvű gazdaság alá prostitualizálódik. A „fejlődők” ezt szeretnék utánozni, hogy az ő polgárai is termelési erőkké és viszonyokká alázódjanak.

Természetesen a jólétért.

A pornográfia így az ezredvég szellemtelenségének őszinte színvallása. Valójában nem csak a pornóribanc, a menedzsere, a fotósa-írója, a szociológusa, a szexológusa, a kisgyereket inzultáló árusa és ezen üzletág ilyen-olyan haszonélvezői a részesei ennek az üzletágnak. Azt kell mondjuk, hogy nehéz kivételt találni, nehéz kivételnek lenni. Egy egész társadalom minősíti balfácánnak azt, aki nem árulja magát, vagy legalábbis nem szeretné eladni magát vagy bármijét, amire vevő kínálkozik. Elju-

tottunk oda, hogy a sikeres örömlány a példakép, büszkesége immár természetes gőg.

Egyáltalán nem meglepő, hogyha a nem pornó a kivétel, akkor a szent könyv is pornóként olvastatik a nyugatias civilizáció körében. Ékes példa erre a Káma Szútra, a mi körünkben

„Eljutottunk oda,
hogy a sikeres örömlány
a példakép.”

ezt másnak olvasni nehéz. Hasonlóképpen az Énekek éneke is erotikus olvasmánynak számít.

A mögöttük levő szellem érinthetetlen vagy megközelíthetetlen, vagy a materializálódott olvasó számára halott.

Ha ugyan nem az olvasó a halott... Üres anyag, ami legföljebb testi szinten képes földolgozni a szent szöveget, direkt közlésként, mint egy komputer. Ezért nem is tud kezdeni semmit sem a valódi költészettel, a zenével, a festészettel, de a szerelemmel sem.

A remény innen kézenfekvő, és az egyetlen, noha több szóval is leírható: metanoia, fölébredés, újjászületés. A többi megoldás: a diktatúra, az erőszak, a cenzúra mind materiális és eredménytelen, mivel maga is pornográf.

(1989)

Csakó Gábor
író

Szerelem a házasságban

Nehéz és sokak érzékenységét érintő téma ez, s ezért egy kicsit félve írok róla. Nem csak világi, hanem keresztyén körökben is megszámlálhatatlanul sok az olyan házasság, amelyben jelen van a szeretet és a megbocsátás, de a szerelem hiányzik belőle. Sokan gondolják, hogy a szerelem is, a házasság is csodálatos dolog az életben, de ritkán adódik úgy, hogy ez a kettő tartósan együttjárjon.

Hogy is szokott kezdődni? Egy fiú és egy lány „egymásba szeret”. Ez azonban még nem szerelem, csupán fellobbanás, ami kölcsönös testi-lelki vonzalom alapul. Ha ez (nevezhetjük egymástól való elragadtatásnak is) nem marad meg csupán plátói szinten, hanem valódi kapcsolattá alakul, akkor dől el, hogy a kijózanító megismer(ked)és kioltja, vagy méginkább megerősíti a kettejük között szövődő vonzalmat. Az már a kegyelem műve, ha egy isteni szikra hatására, az együttjárás során ez a bimbózó vonzalom virágba borul, és szerelemmé válik. Persze hiszem, hogy van „szerelem első látásra” is, de nem ez az általános. Igen sok olyan ifjú párral beszélgettem már, akik – némi fáziskéséssel – csak hosszabb együttjárás után „szerelmesedtek” egymásba.

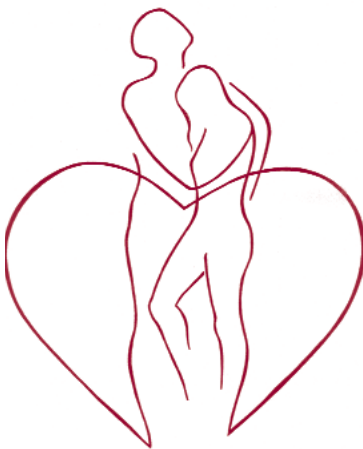
Nehéz megfogalmazni a szerelem mibenlétét, mert több is, és kevesebb is a szeretetnél. Ez utóbbi állandó biztonságot (hűséget) adó érzés, de nem csak az: akarat által is irányítható tudatállapot; választható vagy elutasítható életforma; hatalmunk van szeretni és nem szeretni.

A szerelemmel azonban korántsem így áll a dolog. Ez ésszel és mérlegelő értelemmel nem befolyásolható (csupán elnyomható) heves érzelem, amely akaratunktól függetlenül lángba borítja egész lelkünket és testünket. Látszólag nincs hatalmunk felette.

De amíg a szeretet állandóan melegséget sugárzó, ki nem alvó parázs, addig a szerelem magas hőfokon lobogó tűz, melynek szikrát vető lángjaiban legalább olyan közel kerülünk a menynek kapujához, mint a pokol tornácához. (Istenem, de sok a megkeseredett életű, elhagyott szerelmes!)

A szeretet bizalommal elengedő és hűséggel megtartó ölelés, a szerelem pedig fel-fellobbanó ritka kegyelmi állapot. Felhevít, izzít, tisztító lángjaiban csodákat élünk át, de ha önző módon, erőnek erejével ennek a csodának a máglyájához kötjük magunkat, akkor menthetetlenül elégünk.

A szeretet feltétel nélküli, nem kölcsönösségen vagy viszonzáson alapul. Csak adni akar, s e szándékhoz önmaga is elég. Tárgyának jót akar, ezért féltő és elengedő, nem pedig féltékeny és magához láncoló szeretettel szeret. A sze-

relem viszont beteljesedésre, viszonzásra, vagyis kizárólagosságra vágyik. Nem engedi, hogy szerelme tárgyát más is szerelemmel szeresse, vagy hogy szerelme rajta kívül másba is szerelmes legyen. Ezért nemcsak féltőn, hanem féltékenyen is szeret.

Mindez talán már előre is vetíti, mit szeretnék mondani a szerelemről a házasság vonatkozásában. Én nem vagyok azonban olyan borúlátó, mint amilyeneknek talán látszom.

Hiszek abban, hogy igenis van szerelem a házasságban. Szükségszerű is, hogy legyen, mert szinte kimeríthetetlen energiabázisa nélkül sokkal, de sokkal nehezebb lenne két idegen test és lélek harmóniába csiszolódása. Ez a végtelen energiakiáramlás azonban – saját tapasztalatom szerint – nem tart örökké. S ahogy az egykor elemi erővel magasba szökő lángok észrevétlenül lángocskákká szelídülnek, majd pedig állandó melegséget adó parázssá válnak, úgy tanuljuk meg szépen, lassan

lecsendesedő szerelmesként a házasságban igazán szeretni egymást. (Vagy ha önző módon nem tudunk lemondani a szerelem élményéről, kezdünk „elviselhetetlen” hibákat keresni – és találni – a házastársunkban, hogy hiányérzetünk mártíromságában okot találjunk arra, hogy egy „újabb”, egy „igazibb” szerelmért elhagyhassuk őt.)

Hiszek abban, hogy amint a hamu közt izzó parázs olykor lángra kap, a házasságban is fellángolhat újra a szerelem. Lehetőség szerint mindent meg is kell tenni azért, hogy így legyen, mert az újra fellobbanó érzés friss, pezsdítő vérárammal járja át a házastársak egész életre szóló szövettségét. Nem gondolom azonban, hogy egy ilyen szép, szerelmi fellángolás élethosszig tarthat. Én legalábbis még egyetlen példát sem láttam erre, ami egyáltalán nem jelenti azt, hogy nincsenek szerencsés kivételek.

Huszonöt éve élek házasságban a feleségemmel. Hálát adok Istennek, mert nagyon jó társat kaptam Tőle a páromban. Szeretetteljes szent szövetségben élek vele, mely arról szól, hogy közösen, minden erőnket egybevetve szeretetet adjunk ennek a szeretetehes világnak. S amikor most azt mondom, hogy mélységes szeretetet érzek a feleségem, Ildikó iránt, akkor szeretek, és életfogytig akarok vele élni, de nem vagyok bele szerelmes, s emiatt titkos lelkiismeret-furdalásom sincs, és nem gondolom azt, hogy szájalomra szoruló szerető lennék. Mert a Szerelem mégis csak jelen van, sőt lüktető, felpezsdítő és éltető módon. Igen, szerelmes vagyok a feleségemben, a gyermekeimben, a barátaimban és a világ összes teremtett dolgában jelenlévő Istenbe, az Egyetlen Egybe, aki mindenből és mindenből felém nyújtja a kezét. Ez

a földön beteljesülhetetlen, s épp ezért állandóan egekbe vonzó Szerelem az, amely értelmet és megújuló erőt ad az életemnek.

*Simon András
grafikus*

SZERELEM gyermek- és időskorban?

A címben felvetett kérdés azt sejteti, mintha a szerelemben lenne valamilyen korhatár. Azt nyugodtan megállapíthatjuk, hogy a szerelemnek nevezett típusos felfokozott érzelmi állapot jellegzetes időszak a serdülőkortól-ifjúkortól valahol az ötvenes évekig tart – természetesen ekkor sem egyenletes magas hőfokon. A gyermekkor sem mentes a szerelemtől, csak sokkal szemérmesebb formában. Jele a gyakori együttlét, a szimpátia kifejezése, lovagi szolgálatok – pl. cipeli a fiú a lány táskáját, a fiúk piszkálják, bosszantják azt a lányt, aki tetszik nekik, ezzel akarják figyelmét felkelteni, elpirulás, ha a szeretett lány a közelben van. Nem is biztos, hogy szerelemről beszélnek a gyermekkorban, inkább a felnőttek nevezik a gyermekek vonzalmát szerelemnek, s nem biztos, hogy ezt helyesen teszik. Speciális eset a gyerek „szerelme” a másik nemű

szülő iránt, amit kifejez pl. „anyunak én leszek a férje”, s ebben az apa megléte nemigen zavarja. A gyermekkori szerelmet jellemzi, hogy igen változékony, ma nagyon szereti, holnap már utálja a másikat, összeveszés, kibékülés váltogatják egymást. A gyermekkori szerelem mintegy előiskolája a későbbi nagy szerelmeknek. Vigyázni kell, hogy

ne piszkítsák be a felnőtt társadalom, a média negatív hatásai.

Az időskori szerelemmel kapcsolatban egy kis történetet idézek. Egy idősebb házaspár utazik a vonaton. Már 40 éve házasok. Velük szemben egy fiatal szerelmes pár ül, átölelik egymást.

Az idős asszony lelkesen nézi a fiatalokat.

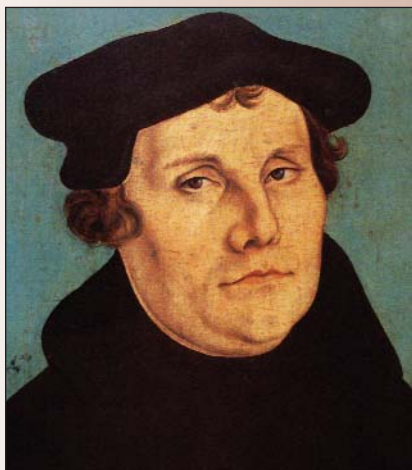
Amikor a fiú megcsókolja a lányt, az asszony a férjének súgja: ezt te is megtehetnéd. Mire a férj mérgesen: hogy gondolsz ilyet, hisz nem is ismerem a lányt. Van e hát szerelem időskorban? A történet azt mutatja, hogy van is,

nincs is, személytől függ. Hallottunk már 90 év feletti férfiről, aki nagyon szerelmes volt egy hetvenes éveit taposó „fiatal” hölgybe, teljesen kivirult, amikor a hölgy vele volt. Ugyanakkor az is igaz, hogy a nagy szerelmet a közös célok, együttműködés, magasabb rendű lelki egység válthatja fel, elfedi az önzést, a másik lesz a fontos, aggódunk érte, gondoskodunk róla. Hogy mit jelent időskorban a házastárs, kérdezzünk meg egy özvegyen maradt embert. Egy özvegyasszony mondta, hogy a „férjem egy utolsó csirkefogó volt, ivott, verekedett, de most tíz körömmel kaparnám ki a sírjából, hogy mellettem legyen.” Öregkori szerelem van, de sajnos, nem mindig jó irányban – pl. idős férfi beleszeret egy húszéves lányba. Vesztélyt jelent a „kapuzárasi pánik”, mely meggondolatlan kapcsolatba visz egy embert, felrúgva évtizedes nyugodt kapcsolatát. Ehelyett a régi kapcsolatba kellene új színt, romantikát belevinni, közösen valami bohóságba belemenni, felidézve a korábbi érzelmi lobogást.

■ Dr. Sallai János és Anikó

A SZERELMES LUTHER

Luther Márton

Bóra Katalin

Luther a szerelemtől vajmi keveset, szinte egyáltalán semmit nem írt, viszont sokat a házasságról. Ez érthető, hiszen a középkori egyház ez utóbbit az emberi faj fennmaradása érdekében megengedett szükséges rossznak, a törvényesített paráznaság intézményének tekintette, és vele szemben a szerzetesi eszményt dicsőítette. Luther – az egykori szerzetes – írásában és prédikációiban gyakran mutat rá a szexualitás elnyomásából származó nyomorúságokra, a kolostorokban és a világi papság körében is tapasztalt gyakori visszaélésekre. Eközben ő is vallja, hogy az Isten országáért szükség esetén mindenről le kell mondani. „Kincsünk, életünk, Nőnk és gyermeinkünk Mind elvihetik, Mit ér az őneik?” – éneklí az Erős vár a mi Istenünkben. Az emberi élet normális keretének mégis a házasság Isten alkotta rendjét tekinti, ami semmivel

sem alávalóbb a szerzetesi életformánál.

De bármilyen nagyra értékeli is a házasságot, a szerelemtől még ezzel kapcsolatban sem szól. Ennek oka talán az, hogy a frigyek akkoriban ritkán jöttek létre a házasulandók szabad választásából. Többnyire a szülők választottak társat gyermekeiknek. Luther pedig a negyedik parancsolat alapján következetesen védelmezi a szülői tekintélyt: Isten helyettesei ők, akiknek a gyermekek mindenben engedelmességgel tartoznak. A szerelemtől valószínűleg ő sem gondolkodott másként, mint kora: nem baj, ha van, de nem feltétele a jó házasságnak.

Ennek a teóriának az álszentségét csak akkor érzékeli, amikor a maga életében szembesül vele. Miután reformátori munkásságának első éveiben – saját elmondása szerint – se ideje, se energiája a családalapításra,

környezete gyanakodni kezd, hogy lelkiismerete ellen prédikál, amikor a kolostort elhagyókat házasságkötésre bátorítja, hiszen szerzetesi fogadalmán maga sem képes túllépni. Negyvenkét éves, amikor belátja, hogy a nősülést nem halogathatja tovább, mert a tét szavának hitele. De hol találjon megfelelő társat? A lányokat akkoriban korán férjhez adták, vagy apácának küldték. Legfeljebb egy özvegyasszony vagy egy korban hozzá illő volt apáca jöhetne szóba. És ekkor Luther is szembesül a szerelem nélküli házasság lehetőségének dilemmájával. A választék szűk, a menyasszonyjelöltek iránt semmi vonzalmat nem érez. És akkor jelenik meg a zárdából frissen kilépett *Bóra Katalin*, aki tőle csaknem húsz évvel fiatalabb. Első látásra egymásba szeretnek. Luther mégis menekülni akar, lelkiismerete azt diktálja, hogy meg kell tagadnia a szerelmet, hiszen tisztességtelen, ha engedi, hogy egy fiatal leány hozzákössön az életét. Aztán mégis győz a szerelem. Luther később újra meg újra kinyilvánítja, hogy nem bánta meg, amikor engedett a szerelemnek, és nem az eszére, hanem a szívére hallgatott. Ebből tanítást azonban soha nem formált. A házasságról később tett kijelentéseiből is csak a sorok között lehet kiolvasni meggyőződését: ha valóban Isten vezet egymáshoz egy férfit és egy nőt, akkor a szerelmet is megadja.

■ *Véghegyi Antal – lelkész*

A BIBLIA a szerelemről

Ma, amikor tömegével találjuk meg a szerelem „irodalmát”, amelynek egyes művei akár tudományos, akár lélektani igénnyel, akár pedig a szexuális igények – eszközökben nem válogató – kielégítésének céljával keletkeztek, egyre kevesebben gondolnak arra, hogy a Szentírásban van-e állásfoglalás, vélemény ezzel a kérdéssel kapcsolatban. A szerelem, a párkapcsolatok és az egyház viszonya egyébként is nagyon leterhelt, a társadalomnak mélyen beivódott előítéletei vannak arról, hogy a keresztyénség mit is mondhat a szerelemről, testi kapcsolatról, házasságról. A közgondolkodás szerint az egyháznak inkább a lelki háttérrel kell foglalkoznia, a gyakorlati megvalósulást majd az élet hozza. Ilyen összefüggésben nem biztos, hogy sokan eligazító, hiteles szónak tartják a Biblia szerelemhez való hozzáállását.

A szerelem nagyon sokat veszített értékének teljességéből. Hol úgy jelenik meg, mint egy sajátos változás, aminek igényét testileg ki lehet elégíteni, hol úgy, mint egy érzelemben gazdag lelki állapot, amelynek megléte lelki szükséglet. Látjuk úgy beállítva a szerelmet, mint múlt állapotot, megjelenik mint idejétmúlt érték, amelynek át kell adnia a helyét a jelenkor „eredményorientált”, érdekeken alapuló kapcsolatainak.

Ezzel szemben férfi és nő életközössége már a teremtéstörténetben na-

gyon egyszerűen, de csodálatos tömörséggel jelenik meg: „...ragaszkodik feleségéhez és lesznek ketten egy testté.” Nagyon fontos üzenet számunkra ebből az, ami igazából nincs leírva, valamint az egy testté olvadás gondolata. Nincs leírva a ragaszkodás, a másikhoz való tartozás szempontrendszere. Nincs szó részletesen arról, hogy milyen az

„Színméz csepeg ajkaidról menyasszonyom...” (Énekek Éneke 4, 11)

ideális kapcsolat, mitől lesz Isten teremtménye „álompárrá”, csupán a tényt rögzíti az idézett hely. Isten teremtő munkájának kimeríthetetlen fantáziáját mutatja azóta is, hogy emberek találják meg egymást egy életre, mert a közöttük levő láthatatlan kötelék a szerelem megjelenésében láthatóvá, sőt megélhetővé lesz. A szerelem nem a meggondolatlanul megkezdett kapcsolatok első fázisa, hanem az a titokzatos, belénk teremtett valóság, amely ellenállhatatlanul és félreérthetetlenül vonz a másik felé.

A vonzalom utáni egymásra találásnak van-e szebb és kifejezőbb leírása, mint

az „egy testté lenni”? Lehet-e a szerelemnek szebb gyümölcse, mint a teljes harmónia? A Biblia erről a csodáról tesz tanúságot. Valami új kezdődik, aminek újdonsága abban áll, hogy két különböző ember, a személyiség, a gondolkodásmód, a mentalitás, vagy bármilyen tulajdonság megannyi különbözősége ellenére egy közöset hoz létre. Ez csak úgy lehetséges, ha ennek a kapcsolatnak megvannak azok a legfontosabb jellemzői, amik az „egy-testlét” sajátjai: az egész testnek rossz a fájdalom, a felelőtlen életvitel; és öröm a jó, a gondos odafigyelés. Az Isten által teremtett szerelem úgy lesz maradandó az ember botladozó „előadásában”, ha oszlopai a teljes elfogadás és a teljes felelősség.

Ha a teremtéstörténet kapcsán a szerelem teljességét vettük szemügyre, felvetődik annak kérdése is, hogy a kinyilatkoztatás értékrendjében milyen jelentősége van a szerelemnek. Fontos helyek ebben a tekintetben azok, amelyekben a Szentírás Isten és a gyülekezet kapcsolatát hasonlítja a szerelmesekhez. Ha van bátorsága ezt megtenni, akkor nyugodtan kimondhatjuk, hogy a szerelem nem valami sokadlagos, netán megvetendő érték, hanem az egyik legfontosabb.

Az Ószövetség klasszikus helye az *Énekek éneke*, a menyegzői ünnepi ének. Képei a maguk fizikai és érzelmi valóságában írják le azt, ami a házasságra készülő pár szívében van. A könyv jelenléte jól mutatja a szerelem jelentőségét és fontosságát, gazdagságát és erejét. Szóhasználata nem próbálja álszemérmes elfordulással elkendőzni az életnek ezt az oldalát. A cikk terjedelmi korlátai miatt csak néhányat idézek: „Csókoljon meg engem szája csókjaival! Szerelmed jobb a bornál.”

(1,2) „Bejöttem kertembe, húgom, menyasszonyom! Szedem mirhámát és balsamomat, eszem lépes mézemet, színmézemet, iszom boromat és tejemet. Egyetek, igyatok, barátaim, részegedjete meg a szerelemtől!” (5,1) Esdekelve kérlek, Jeruzsálem lányai! Ha megtaláljátok szerelmeimet, mondjátok meg neki, hogy a szerelem betege vagyok!” (5,8) Ha mindehhez hozzátesszük azt, hogy nagyon régóta Isten és gyülekezete kapcsolataként magyarázzuk, és hisszük ennek a könyvnek sorait, különös megbecsülést érzünk a szerelem érzése kapcsán: a Szentírás nem idegenkedik ennek képét felhasználni a legtitokzatosabb, de egyszersmind legtokéletesebb, eljövendő kapcsolat metaforájaként megjeleníteni.

Itt tekinthetünk előre a *Jelenések könyvére*, amelynek 19. fejezetében ugyanezzel a képpel találkozunk: „Örüljünk és ujjongjunk, és dicsőítsük őt, mert eljött a Bárány menyegzője, felkészült menyasszonya, és megadatott neki, hogy felöltözzék fényes, tiszta gyolcsba” (19,7-8) Világossá válik számunkra, hogy a legsodálatosabb, az örök jövőt jelentő kapcsolat Istennel, gyenge emberi kifejezőerőnk eszköz-

tárával, csak a szerelemhez hasonlítható. Ennek összefüggésében kell feltennünk a kérdést: vajon tényleg kiváltja-e a bennünket körülvevő, legtöbbször megkérdőjelezhető értékű szerelemtől való értelmezés számtalan olvasható és látható terméke a Biblia tanúságtételét? Válaszunk egyértelműen nem. A maga egyszerű szavaival, a Szentírás könyvei, tanítása között fel-felbukkanó képeivel a szerelem teljessége Isten szavából áll elénk. Amit mi ehhez hozzátehetünk, az nem igazán többlet, csak egy-egy részlet kifejtése, tapasztalataink összegzése arról, hogy miként is tudjuk keresztyénként megélni a szerelmet. Felelős útmutatást adni a rákbízottaknak, és hiteles tanúságtételt mutatni a világnak nem lehet az adott kor elvárása vagy ízlése szerint.

A Biblia minden időben olyan örök értéként közvetíti a szerelmet, amely csodálatos lehetőséget nyit meg. Lehetőséget a teljes elfogadás, a teljes fe-

lelősségekötélékében megélni mindazt az örömet és szépséget, amit a szerelem ajándékozhat az embernek.
Ördög Endre – lelkész

A szerelmes ISTEN

„És te újra hallgatni fogsz az Úr szavára és teljesíted minden parancsolatát, amelyeket ma megparancsolok neked. Bővülködővé tesz Istened, az Úr kezed minden munkájában, méhed gyümölcsében, állataid ivadékában és földed termésében. Mert újra öröme telik az Úrnak abban, hogy jót tegyen veled, ahogy öröme telik atyáidban, ha hallgatsz Istenednek, az Úrnak a szavára, megtartván parancsolatait és rendelkezéseit, amelyek meg vannak írva ebben a törvénykönyvben, és ha megtérsz Istenedhez, az Úrhoz teljes szívvel és teljes lélekkel.” (5 Móz. 30, 8 – 10)

Textusunk alapján azt a kérdést tesszük fel: Kicsoda Isten?

Meglepő dolgot fogunk mondani. Károli Gáspár és a magyar nyelv gazdagsága alapján bátran elmondhatom: Isten szerelmes lény!

Szeretetből teremtette az embert, s ma azt fogjuk látni, hogy szenvedélyes szeretettel, valódi szerelemmel akarja életben tartani az embert.

1. Isten szerelme ok nélküli

Minden szerelemben van valami irracionális: sohasem arról van szó, hogy valakit kiszemelünk (hogy az szép, okos, van neve rangja, vagyona), és aztán belészeretünk. Az igazi szerelem ok, indok és értelem nélküli. Ilyen „értelmetlen szerelem” az Úré az ő népe iránt. Ezt olvassuk: „Nem azért szeretett meg és választott ki benneteket az Úr, mintha valamennyi nép

között a legnagyobbak volnátok, hiszen a legkisebbek vagytok valamennyi népközt, hanem azért, mert szeret benneteket az Úr, és megtartja azt az esküt, amelyet atyáitoknak tett” (5Móz 7,7).

Figyeljük a logikát! „Nem azért szeret... hanem azért, mert szeret”. A szerelem ok nélküli.

2. Isten szerelme életet ad

Ez a feltétel és ok nélküli szeretet életet ad az embernek, s ez a szerelmes Isten gondoskodik is az emberről: tanítja őt, törvényt ad neki, irányítja. Ezt halljuk: „Hallgassatok arra, amire tanítalak benneteket, hogy élhessetek” (5Móz 4,1). Isten szeretetétől, szerelmétől lobban lángra az élet.

3. Az Isten szeretete féltő szerelem

Ez nem azt jelenti, hogy Ő örökké féltékeny, házsártos házastárs, hanem óvja az embert, vigyáz reá, mert ismeri

őt. Tudja, hogy a bűn által megrontott teremtményének milyen hajlama lett. Ezért kell törvényt adni, tükröt tartani neki, beszélni hozzá. A szerelmes Isten szenvedélyesen meg akarja tartani az embert. Féltő szeretettel mondja, újra és újra ismétli: „Őrizkedj azért”, „vigyázz nagyon magadra” (5Móz 4,9). Az isteni szerelem feltétlen és ok nélküli, de mégis mennyire okos szerelem! Ez az okos, félreérthetetlen isteni szeretet előre ismeri az emberi szívet, és ezért állandóan figyelmeztet „Vigyázzatok, hogy szívetek el ne csábítson” (1,16).

4. Isten szerelme viszontszerelmet kíván

Szeretetével életet ad nekünk, vigyáz reánk, előre óv bennünket, de mindenekelőtt azt akarja, hogy viszontszeressük őt. Isten teljes, totális szere-

tete az embertől is azt kíván. „Szeresd azért az Urat, a Tè Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből, teljes erődből” (6,5). Az Úr nem azt akarja, hogy adjunk magunkból valamit neki, hanem azt, hogy mindenünket: teljes szívünket, teljes lelkünket, teljes erőnket. Ha irántunk érzett szeretete tökéletes, akkor nekünk is tökéletes, teljes szeretettel kell szeretni őt. Isten tudja, hogy akkor leszek boldog, ha őt szeretem, az ő igazságát keresem.

5. Isten szerelme betölti az emberi kapcsolatainkat is

Hiszen olyan láng, ami szeretetre lobbant bennünket is. Először őiránta, de ha már együtt égünk, akkor ez a bensőséges viszony, a hit lángja átszap emberi kapcsolatainkra, és betölti azokat.

a.) A férfi és a nő kapcsolata

A Biblia azt tanítja, hogy fenti kapcsolat, az emberi szerelem akkor teljes, ha ott van harmadikként az Isten is.

Budapesten, a Thália Színházban mostanában játszárok egy erdélyi keresztyén író Júlia című monodrámáját. A hét gyermekes anyának a lelkészfértjét 1956 után börtönbe csukják, őt gyermekeivel a Duna-deltába száműzik. Költői monológjában (ami Istennel folytatott párbeszéd) tesz tanúbizonyságot, hogy férje és Isten iránti szerelme egy. Az ő szövetségük az égő csipkebokornál köttetett meg, amikor egymással szemben álltak.

Kinyújtják egymás felé kezüket a tűz felett, meg is érintik egymást.

A két kéz lánggra kap,

ég, ég, ég, ég,

de nem emésztődik el, (lángol a két kéz)...

Klasszikus szerelmi háromszög:

Szenháromszög.

Igen, testvérek, a keresztyén házasság ilyen szerelmi háromszög. Isten, ő és én. Ha a házasságunk megromlik, akkor Istenhez, a harmadikhoz forduljunk, ő gyógyít bennünket! Isten élte és tartja meg a házasságot, s legtöbbször a mi hitbeli gyengeségünk következménye annak esetleges kudarca.

b.) Az egyedülálló életében

És akik egyedül, társ nélkül élnek, vagy egyedül maradtak? Isten szeretete nekik is megadja a teljességet. Ha hisznek és szeretik az Istent, nincsenek egyedül. Az Úr szerelme felszabadítja őket az embertárs szeretetére és szolgálatára.

Jézus két nagy parancsoltan foglalta össze a törvényt:

„Szeresd az Urat, a te Istenedet teljes szívedből, teljes lel-

kedből és teljes elmédből. Ez az első és a nagy parancsolt.

A második hasonló ehhez, szeresd felebarátodat, mint magadat. E két parancsoltól függ az egész törvény és a próféták” (Mt 22,37-38).

6. Isten szerelme hűséges, visszafordíthatatlan, megtérésre indító szerelem

A felolvasott bibliai szakaszunkban drámai történetet rejtett el Isten Szentlelke. Így kezdődött: „És te újra hallgatni fogsz az Úr szavára”, és így

fejeződik be: „és ha megtérsz Istenedhez, az Úrhoz teljes szívvel és teljes lélekkel”. Vagyis ott a rejtett dráma, hogy az ember, a választott nép elfordult Istentől, hűtlen volt az ő szerelméhez. Az ember nem látja, hogy rossz úton jár egészen addig, amíg a törvény saját magát nem leplezi le. Az Ige tükrében látható, hogy nem Isten mondott átkot reá, hanem önmagátátkozta meg az ember, mivel kizárta magát Isten szeretet-közösségéből, s ezzel a halál útját választotta. Isten szerelme azonban hűséges, kitartó és visszafordíthatatlan szerelem. Új utat talált az embernek, hogy visszaforduljon a halál útjáról. És ez az út Jézus Krisztus, aki út, igazság és élet.

Pál apostol is ismerte Isten szerelmét, és a szenvedésben, a fogságban is viszontszerelemmel vallotta: „Sem magasság, sem mélység, sem semmi más teremtmény nem szakaszthat el minket az Istennek szerelmétől, mely vagyona a mi Urunk Jézus Krisztusban” (Róm 8,39).

Kedves Testvérem, Isten szerelmes beléd!

Ez a szerelem ad neked egyedül életet! Akarsz-e élni? Válaszd az életet!

Az igehirdetés elhangzott Szenháromság ünnepe utáni 23. vasárnapon Budakeszím, 2002. november 3-án.

Szerkesztett, rövidített változat.

Ifj. Dr. Fabiny Tibor egyetemi tanár

MISSZIÓS PÜSPÖK

Gáncs Péter közel két éve püspök. Korábban missziós lelkészként szolgált. Elindította a Magyarországi Evangélikus Rádiómissziót és a Misszió magazint (ma Híd magazin).

A napokban örömmel beszélt róla egy negyedéves teológiai hallgató: „Gáncs Péterrel most is, hogy püspök, lehet természetesen, egyszerűen beszélgetni.”

Fotó: Botta Dénes

Szemerei Zoltán kerületi felügyelő és Gáncs Péter püspök munka közben (Országos Közgyűlés, 2005. május 20.)

Püspök úr, tudatosan ellenáll a hatalom torzító hatásának? Egyáltalán létezik még a XXI. században püspöki hatalom?

Jó lenne komolyan venni, amit talán nap mint nap imádkozunk a Jézustól tanult könyörgés végén: „...mert tied az ország, a hatalom és a dicsőség.

Ámen.” A tanítványi életet döntően meghatározó missziói parancsot is így intónálta a feltámadott Úr: „Nekem adatott minden hatalom mennyen és földön...” A keresztyénség kétezer éves történelmében az egyik legnagyobb veszély éppen a hatalom kísértése, ami ellen tudatosan kell küzde-

nünk. Természetesen nemcsak a püspöknek, hanem mindenkinek, aki a Mester hűséges tanítványa szeretne lenni. Ha valaki egy félreértelmezett „egyházi demokrácia” jelszavával azt állítja, hogy „minden hatalom a gyülekezeteké”, ugyanolyan veszélyes, mint a püspöki önkény...

Az interjú címének tartalmát „missziós püspök”, mennyiben tudja vállalni?

Természetesen örömmel vállalom, hogy jelenlegi szolgálati helyemen is Jézus által megbízott küldött vagyok, ugyanakkor kicsit félek, hogy a „misszió” üres frázissá, divatszóvá kopik napjaink egyházában, akárcsak a rendszerváltás előtti évtizedekben a diakónia...

Hogyan látja a hazai, az európai és a világkeresztyénség helyzetét?

Világszerte, így hazánkban is, a keresztyénség kisebbségi helyzetben van,

Legeltesd az én bárányaimat! (Jn. 21,15)

amit jézusi mandátumunknak megfelelően sóként, kovászként lehetne, és kellene megélnünk! Nem a számárnyok a döntők, hanem az, hogy átragyog-e rajtunk Isten szeretetének fénye, viszünk-e krisztusi ízt és zamatot a körülöttünk lévő világba.

Püspökként milyen missziós látása, terve, munkája van?

A misszió az egész egyház ügye, létformája. Nem „intézheti el” néhány lelkes egyesület és szervezet...

Mindenekelőtt gyülekezeteinknek kellene kijönnie az „erős vár” egocentrikus, önmentő fedezékéből. Csak nyitott, vonzó közösségek tudják megszólítani környezetüket, és továbbadni a rájuk bízott örömhírt és szeretetet.

Mit sikerült ebből megvalósítania?

Hála Istennek, egyre több élő példa

van a missziói nyitásra egyházunkban is. Hadd illusztráljam ezt saját gyülekezetemből: immár egy éve, a Deák téri evangélikus templomot a turista-szezonban minden nap kinyitjuk, hogy igazi oázisra találhassanak az érdeklődők a nagyváros szívében. Komolyan elkötelezett, szolgáló csapat fogadja a betérőket, hogy ne csupán az épülettel találkozhassanak...

Mi az, ami akadályozza egyházunk szolgálatát?

Kísértés, hogy ilyenkor vádaskodva kifelé mutogassunk, pedig napjainkban szolgálatunk legfőbb akadálya saját kicsinyhitűségünk, felkészületlenségünk az új lehetőségekre és kihívásokra. Több hitért, leleményes szeretetért, kreatív reménységért kellene kitartóan könyörögnünk, hogy Isten Lelke te-

remtse újjá egyházát, és tegye alkalmassá küldetése betöltésére a XXI. század világában.

Milyennek képzeled az új évezred keresztyénységét?

Csak azoknak a keresztyén közösségeknek van esélye a holnapra, akik valóban mernek keresztyének, azaz krisztusiak, krisztusszerűek lenni, és ebből fakadóan szolgáló közösségként élni a világban, a világért, Isten dicsőségére.

Mit tanácsol magazinunk olvasóinak, hogyan adják tovább az evangéliumot?

A tömegtájékoztatás virágkorában is az evangélium továbbadásának leghatékonyabb és leghitelesebb továbbadása a személyes, szívtől szívig, lélektől lélekig áradó verbális és non-verbális kommunikáció, tanúságtétel.

Szeverényi János

Névjegy

Gáncs Péter
püspök

SZÜLETETT: Budapest, 1951. május 24.

SZOLGÁLATI HELYEK: Budavár, Ökumenikus Tanács, Rákoscsaba-Pécel-Isaszeg, Nagytarcsa, Evangélikus Rádiómissziói Központ (Cinkota), Püspöki Hivatal

KEDVENC...

TEOLÓGIAI TERÜLET: missziológia

BIBLIAI KÖNYV: Jónás könyve és az Apostolok Cselekedetei

BIBLIAI SZEREPLŐ(K): az emmausi tanítványok

IGE: Jézus biztatása Péterhez: „Ne félj, mostantól kezdve embereket fogsz!” (Lk 5, 10)

HÁROM LEGSZEBB MAGYAR SZÓ: napsugár, anyaszentegyház, testvér

MI JUT ESZÉBE?

GLOBALIZÁCIÓ: „Menjetek el szerte az egész világba, hirdessétek az evangéliumot minden teremtménynek.” (Mk 16, 15) – ez a jézusi „globalizációs” program...

FEMINIZMUS: a nőknek biztosítani kell, hogy NŐK (feleségek, édesanyák is) lehessenek

KORSZELLEMEK: az egyház hajója évezredek óta ellenszélben navigál...

POSTMODERN: ne az határozza meg, ami mögöttem van, hanem Aki előttem jár (Mt 28, 7)

ELLENSÉG: szeretetem szakítópróbája...

EGYHÁZ ÉS POLITIKA: „Adjátok meg a császárnak, ami a császáré, és Istennek, ami az Istené.” (Mt 22, 21)

EURÓPA: egyrészt drága örökség, másrészt újra missziói terület

MAGYARSÁG: páratlan szín a Teremtő palettáján – anyaföld, ahová magvetőként küldöttünk

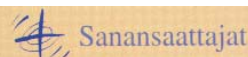
JÉZUS: testté lett szeretet, „Isten csókja”...

ÍTÉLET: csak egyet tudok és ez elég: Jézus fog ítélni!

ISTEN ORSZÁGA: új Közösség, amely Jézusban már közel jött hozzánk

HÍRVIVŐK

Az evangélium megismertetése azokkal, akik számára ismeretlen az Isten ígéje – ez a finn rádiómisszió, a „Hírvivők” küldetése.

„Jézus nevében köszöntelek benneteket! A kurukh nyelvű rádiós műsor egyik új hallgatója vagyok. Amikor először figyeltem fel az adásra, nagy izgalommal töltött el, hogy Isten ígéje az én anyanyelvemen hangzik.”

„Keresztyén neveltetésem ellenére életem nem Isten ígéje szerint való volt, hanem saját utamat jártam. Istennek adok hálat a másorukért, mert ezek által érintett meg ígében, és felnyitotta szememet. Megvallottam hát bűneimet az Úrnak, és elfogadtam Jézus Krisztust az én Megváltómnak.”

Ekét levelet Indiában a kurukh nyelven sugárzott adások után kaptuk, ahol a hallgatói visszajelzések száma havonta akár a több tízezret is elérheti. A finn rádiómisszió – a Sanansaattajat – ehhez a szolgálathoz anyagi támogatással járul hozzá, ami Indiában 15 nyelvű műsorait érinti. Elsődleges célunk az egyház számbeli gyarodásának elősegítése olyan népek körében, akik számára ismeretlen Isten ígéje. Különösen is azokon a területeken van nagy szerepe az evangéliumhirdetés rádiós formájának, ahová a hagyományos értelemben vett misszió nehezen jut el.

Jelenleg Közel- és Távol-Keleten, valamint Ázsiában, Afrikában és Európában 39 nyelven támogatunk adásokat, amelyeket általában a helyi keresztény rádiósok készítenek el. Ezekon a helyi szervezeteken kívül a nemzetközi rá-

diómissziókkal (Trans World Radio, Far East Broadcasting Company) is hosszú idő óta működünk együtt eredményesen. Indiában például a műsorokat a TWR-India helyi munkatársai készítik, és közép-, illetve rövidhullámú rádióadókon sugározzák.

Szolgáltatunkhoz hozzátartoznak a finnországi adások is. Egyik legnépszerűbb műsorunk a Szentírás alaposabb megismerését elősegítő „Biblián keresztül”, amely – a számos helyi rádióadón kívül – hallható Ész- és Svédországban, valamint elérhető az Interneten (www.rkk-sansa.net) is.

Az anyagi támogatás mellett fontosnak tartjuk misszionáriusainknak a rádiómisszióban, és a gyülekezetekben végzett munkáját – jelenleg Francia-, Horvát- és Finnországban, valamint Szlovákiában. Munkatársaink továbbá igehirdetői szolgáltatásokat vállalnak, és elő-

adásokat tartanak a finn gyülekezetekben is. Havonta megjelenő magazinunk tartalmaz aktuális rádiós híreket és bibliatanulmányokat, de újabban egyre nő Internetes honlapunk (www.sansa.fi) jelentősége is.

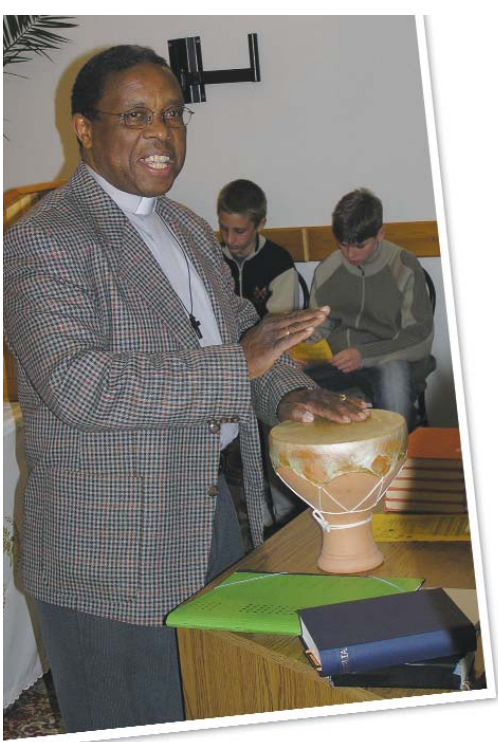
Kelet-Európában számos evangélikus egyházzal dolgozunk együtt. Nagy örömmünkre szolgál az Evangélikus Rádiómisszióval, valamint a határon túli (erdélyi, vajdasági) magyarokkal való eredményes együttműködés. Közös törekvésünk a technikailag és tartalmilag egyaránt színvonalas keresztyén rádiómisszió.

Juha Auvinen,
a finn rádiómisszió vezetője

*Annaleena Pakkanen
a Sanansaattajat munkatársa
(fordította: Hulej Enikő)*

FEKETE VENDÉG egyházunkban

„Hát hogy sikerült a vendéglátás?” – kérdezik mostanában azok, akik között megfordulok. „Milyen volt az afrikai beszámoló? Miért nem jöttetek hozzánk is?” – érdeklődnek mások. Szívesen beszámolok most pár szóval. A tanzániai feketebőrű evangélikus lelkész – Richard Hermas – már 4 éve Bajorországban szolgál két társával együtt. Rajtuk kívül még két pápua lelkész tölt hosszabb időt a Bajor Misszió vendégeként. Helyettük német lelkészek vannak kint Tanzániában és Pápua Új Guineában. Szoros az együttműködés a Bajor Misszió és a két említett országban működő evangélikus egyház között. A bajorok segítenek a lelkészképzésben, egyáltalán a tanulás – tanítás szakképzés feladatának megoldásában. Részt vesznek az egészséges környezet, életmód kialakításában, de az egyházak önálló működésébe nem szólnak bele, bár sok segítséget adnak. Jens Porep – a Bajor Misszió külmisszióért felelős belföldi munkatársa – jó kísérőnek bizonyult Richard mellett. Igehirdetései, összefogott tájékoztatásai nemcsak a misszió munkáját, hanem Tanzánia vallási képét is segítettek megrajzolni számunkra. Tizenkétnapos szolgálati útjuk alatt

prédikáltak két istentiszteleten, bibliaórai, szeretetvendégségi előadást tartottak nyolc gyülekezetben, négy evangélikus gimnáziumot látogattak meg, és előadást tartottak a Külmissziói Egyesület kelenföldi estéjén. Mit tudhattunk meg tőlük? A tanzániai keresztyénség a 33 milliós lakosság 40 %-a, ennek nagy része evangélikus. Püspökségeik vannak, iskolákat, kórházakat, árvaházakat tartanak fenn. A 30 %-nyi iszlám vallású lakossággal békésen élnek egymás mellett. De a Krisztust követők jó példája megtéréseket, áttéréseket, kereszteleseket eredményez. Nagyon jelentős alkalmuk a konfirmáció, melyet egész napon át ünnepelek a templom előtt, mert nem férnének el a templomban. Kórusok teszik színesebbé az alkalmat, a szó szoros értelmében is, hiszen mindegyiknek más színű egyenruhája van. A fiúk fehér ingben, a lányok fehér ruhában veszik magukhoz először az Úr testét és véré.

Megdöbbenő történetet hallottam egy királyi vérből származó magasrangú úrról, aki nagyon sok totem és kabalatárgy birtokosa volt. Nemcsak gyűjtötte, hanem hitt is varázserejükben. Hosszú idő óta járt templomba, hallgatta az igét, a tanítást, tudta, hogy nem helyes az, ami őt a kabalához köti, ezért nem is keresztelekedett meg. De időseodván, összehívta a gyülekezet vezetőit, nagy máglyát csinált kincseiből, és meggyújtotta, elégette egész gyűjtemé-

nyét. Könnyű szívvel vallotta meg ezután hitét, és fogadta a keresztséget. A keresztyén és mohamedán tanulók nemcsak együtt járnak iskolába, de közös hittanóráik vannak, a vallásokról tanítanak. Megtörténik ilyenkor, hogy egy-egy tanuló megérzi, hogy Jézus Krisztus az igazi út, és megkeresztelkedik.

Mivel a kormány jelszava az, hogy „az államnak nincs vallása, de az embereknek van”, a törvény biztosítja, hogy békességben éljenek egymással. Hálát adhatunk Istennek, hogy jól sikerült ez a tizenkét nap. És köszön-

Aszói diáklányok tanzániai viseletben, kangában

jük a misszió barátainak, hogy meghívták őket, vendégül látták, tolmácsoltak, szállást adtak, hálások vagyunk az autóvezetőkért, akikkel utazhattak. Láthatták iskoláinkat, városainkat, falusi közösségeinket. Több budapesti gyülekezetet megismerhettek. Köszönjük egyházvezetőinknek is, hogy fogadták őket.

Adjon Isten máskor is ilyen alkalmakat!

■ *Bencze Imréné – az EKME titára*

Az 1994-es esztendőben Vajdaság néhány városában működő rádióadó nyitottsága által Evangélikus Egyházunk számára is megnyílt a lehetőség kezdetben 5-6 perces vallási műsorok sugárzására Szabadkán, Újvidéken és Bácska Töpolján.

Ebben az időben a felvételek az illetékes rádióállomás stúdiójában készültek, havonta 1-2 alkalommal.

A vallási műsorok bővülésével szükség volt arra, hogy egyházunk is megpróbálja önállóan megszervezni a készítését, és a kész műsort az adott állomáshoz eljuttatni. De hogyan lehetne ezt megvalósítani?

A Finnországi Hyvinkää városban székelő Sanansaattajat evangélikus missziói központ egyik lelkésze Eszéken végzett szolgálatot. „Az Úr csodásan működik!” kezdetű evangélikus énekünk értelmében egy evan-

gélikus konferencián találkoztunk, erről a témáról is elbeszélgettünk. Azonnal felkínálta a finnországi misszió segítségét. Ezután 1994-ben egyszerűbb rádióműsorok készítésére alkalmas felszerelést kaptunk. Ezt 1996-ban felújítottuk, és ezután már 1998-ban egyházunk egy olyan kisebb rádióstúdióval rendelkezett, amellyel megkezdhetjük önálló vallási műsoraink elkészítését. A műsoridő is bő-

vült, az alkalmak is sűrűsödtek. Mind több rádióállomás kínált fel a műsoridejéből egyre több és több időt.

Rádióműsoraink elsősorban a vajdasági evangélikusság számára készülnek azzal a céllal, hogy az evangélium, az örömhír üzenete eljuthasson minden családba. Ezen túl minden vajdasági magyar és német nemzetiségű ember számára szolgálja a vallási életet, hogy azt, amit az Úr rábízott, továbbadja. Híven összetartani azt, ami történelmi örökségképpen közös hittartalmánál, közös szenvedések, közös örömök és közös küldetés alapján összetartozik.

Evangéliumot minden családba!

Végezze ezt az Úrtól kapott megbízatást az Evangélikus-Lutheránus Rádiómisszió a Vajdaságban!

A vajdasági magyar fiatalság számára már nagyon régóta nem hoztak létre olyan egyesületet, amely segítette volna őket evangélikus magyar identitásuk megőrzésében. Még 1930-ban létrejött egy szervezet a vajdasági ifjúságért, ám a korabeli jugoszláv vezetés ezt nem nézte jó szemmel,

VAJDASÁGI HÍREK AZ INTERNETRŐL

ezért tevékenységét be kellett szüntetnie. Az E.K.I.E. a vajdasági evangélikus fiatalok által megalakított öntevékeny szervezet, mely tevékenységét istenkereső magyar fiatalok és gyermekek között fejti ki. A keresztyén értékeken alapuló világnézet honosítását és újjászületését szorgalmazza, más kulturális és szociális tevékenységet is vállal, különösen hátrányos helyzetű csoportok, gyermek- és ifjúságvédelem, gyermek és ifjúsági érdekképviselet terén. Az E.K.I.E. alapvető feladatának érzi, hogy a Vajdaságban levő 18 magyar evangélikus gyülekezet fiatalságát összegyűjtse, lehetőséget teremtsen számukra, hogy mind országban belüli, mind a nemzetközi evangélikus ifjúsági alkalmakon részt vehessenek.

24000 Szabadka, Brace Radic u. 17.
Szerbia – Montenegro
Tel/fax: +381-24-721-048
e-mail: lutheran@stcable.co.yu
www.lutheran.org.yu
Szuperintendens: Th.Mgr.Dolinszky Árpád – a zsinat elnöke
Zsinati világi elnök: Ing. Konecsny Tamás
Szuperintendens helyettes:
Th.Mgr.Dolinszky Márta – a zsinat alelnöke
Zsinati világi alelnök: Prof. Weiss Rudolf
Zsinati jegyző: Tóth Ilona
Jogi képviselő: Tölgyesi István – jogász

ÖNMAGUNKRÓL nem csak önmagunknak – néhány gondolat az egyházzal –

Egyéni életünkre nézve is fontos, hogy minél inkább tisztában legyünk önmagunkkal. De legalább ennyire fontos, hogy helyesen értsük a nép, a nemzet, a haza fogalmát – amint arról a Híd Magazin előző számában olvashattunk. Létezik, él egy közösség, amelyről oly sok jót és rosszat hallunk, melynek tagjaiként sok áldás és olykor bizony szomorúság is ér. Ez a közösség: az Egyház. Most tehát önmagunkról, Krisztus népének közösségéről, az Egyházzal gondolkodunk – keresztyén szemmel. Először két gyakori félreértést tisztázunk. Mindkettő az Egyházon kívül élők véleménye.

Az első a szociológiai megközelítés, mely szerint az Egyház egyike azoknak az egyesületeknek, melyekben az emberek valamilyen közös cél elérése érdekében önként társulnak. Ezek egyikeként nem egyéb mint műveltséget terjesztő, erkölcsöt nemesítő, humanitárius intézmény. Az Egyházat ezzel szemben nem emberek találták ki, nem emberi szándék hozta létre, hanem a Szentháromság Istennek, különösképpen a Szentléleknek a műve, és műhelye ebben a világban. Tagjai nem emberi indítatásból, például jószándékból, lesznek keresztyénné, hanem Isten teremti és erősíti szívükben, értelmükben a hitet és közöttük a közösséget.

A másik félreértés az, hogy köznapi szóhasználatunkban „egyházak”-ról beszélünk: buddhista, mormon, mohamedán stb.

Pedig valójában csak a Krisztuson keresztül Istenben hívők közössége tekinthető annak. Márkás termékek neve mellett ott a körbe írt „R”-betű, jelezve: Registered Trade Mark, azaz: bejegyzett, jogvédett termék. Ha bárki más hasonlót gyárt, és a védett márkánévvel illeti, hamisítványt készít. Hasonlóképpen védettnek tekintendő az Egyház szó is, melyet csak a keresztyének közössége használhat önmagára. A többi vallás nem Krisztus-hívő – tehát nem Egyház. Beszélnek a keresztyénségen belül is egyházakról: katolikus, evangélikus, református stb. Valójában ez egy, de több részből (felekezetből vagy egyháztestből) áll. Ezért is kezdem mint tulajdonnevet nagybetűvel.

Ez a szó nyelvünkben az „id-ház” kifejezésből alakult, jelentése: az üdvösség háza. Ez a ház szilárd alapkőre épül, de nem Péter apostolra, hanem a Krisztus-hitnek arra a kösziklájára, amelyet ott és akkor Péter személye képviselt, de egyáltalán nincs az ő személyéhez (és utódaihoz) kötve. Pál és János apostolra például nem kisebb hivatást bízott Krisztus, mint Péterre.

Az Egyház Krisztus teste. Ugyanazon hit által lehetünk egyszerre Krisztus és az Egyház tagjává. Akik valóban Krisztushoz – és egyúttal az ő Egyházához – tartoznak, bármi egyéb emberi különbség is legyen köztük, Krisztusban mindannyian egyetértenek.

A keresztyén Egyháznak van bizonyos intézményi szervezetsége a jó rend érdekében, mert e világban élő közösség. S mivel nem e világból él, elsősorban nem emberi vezetőre figyel, hanem az élő Jézusra. Sokkal inkább lelki közösség, éppen ezért alapvetően más a rendje, irányultsága, mint bármely más emberi közösségé.

Az Egyház szent, nem azért, mert tagjai büntelenek, hanem azért, mert Krisztusban bíznak. Isten Szentleke működik benne, összeköti a hívőket Krisztussal és egymással.

Az Egyház apostoli, mert az apostolok tanúságtételén: az eredeti, tiszta evangéliumon tájékozódik, ahhoz méri életét és hitét.

Az Egyház az úton lévők közössége. Krisztus útján járunk. Közös Úr, közös út, közös cél. Ennyi legyen az ökuméné, nem több, és nem is kevesebb. Egy, ami szükséges ... mondta Krisztus Urunk önmagáról.

Ez az Egyház nem eszmény, nem vágyálom, hanem valóság ebben a földi világban. Akkor is igaz ez, ha sok minden, amit látunk és tapasztalunk, ellene mond ennek. Lelki otthont, élő,

éltető közösséget ad Krisztussal és egymással.

*Kovács László
lelkész*

ÉLNI és élni hagyni

Egyszerű közhely. Egy mondat, melyet gyakran hallunk, és talán mi magunk is sűrűn hangoztatunk. Jól cseng, akár egy reklámszlogen. Éppen ezért gondolkodás nélkül siklik át rajta az agy. Ismerős, agyonrágott, kiürített tartalmú szöveg. A valóság az, hogy elkoptattuk. Elkoptatta a „hazugság atyja”, az ördög. Jelentés nélkülivé zsugorította, hogy lelkiismeret nélkül menjünk el azok mellett a dolgok mellett, melyek láttán meg kellene, hogy nyíljon a pénztárcánk. Gyakorolhatnánk a békességes túrést, elrebbenthetnénk egy titkos fohászt, vagy kinyújthatnánk segítő kezünk, hogy cselekedetünkben megmutathassuk annak arcát, aki szerint szeretni felebarátunkat ugyanannyira fontos, mint Istent szeretni. Felebarátunk szeretetének

gyakorlása nélkül nincs hiteles Isten-szeretet sem. Élni annyi, mint jó sáfárként – megsokszorozva – továbbadni a bennünk isteni kegyelemből bőséggel termő szeretet ezerformájú gyümölcsét. Élni annyi, mint szeretni. Nincs más cél, mi értelmet adhatna létezésünknek. Más felüdítésével jutunk közel, mi magunk is, a valóságos öröm megéléséhez. S így lehetünk már itt a földön is visszatükrözői a mennyei létformának. Az élet tisztelete, önmagáért is értéként való kezelése, a gyakorlatban egyre inkább perifériára szorul. Gyilkolás nélkül már nincs kasszasiker a moziban. A rajzfilmek is ásítoán unalmasnak tetszenek, ha nem hódolnak be a „gyilkolás kultuszának”. Hol vagyunk már Zefirelli érzékeny, ihletett Jézusábrázolásának katarzisztól?

Ma már csupán illusztrációnak tűnnek a hasonló alkotások. Csak a vért és halált, a valóságosnál is kegyetlenebb, látványelemekkel és egyéb vizuális és hangfeketekkel felturbózva, cirkuszi produkcióként bemutató, a naturalista ábrázolás köntösében tálaló filmek hozzák a nagy pénzt. Oda jutottunk, hogy „önként és dalolva” adjuk oda értékeinket egy szaftos kis vérengzésért. A halál mindent megér! Micsoda szörnyű kultusz rabszolgaságát vettük nyakunkba? Ha beteg egy hozzátartozónk, nem a gyógyulásért imádkozunk, hanem hogy meghaljon. Ájtatosan persze, hogy „ne szenvedjen sokat”. Az igazság azonban a közöny, a nyűgként értelmezett felelősség, a tehernek érzett gondoskodás, ami elveszi az időt attól, hogy a magunk vágyait dédelgessük,

elégítsük ki. Az önmagunk megvalósítása divatos szlogen. Ahhoz vezet ez az út, hogy soha nem tudjuk meg, kik is vagyunk valójában. Azt sem, hogy mások kicsodák. Csak a többi emberrel való nyitott, szükségleteikre is érdeklődő kölcsönös kapcsolat az, ami újabb és újabb szituációk által képes megmutatni fogyatékoságainkat, erősségeinket, melyeket a hétköznapi szeretet gyakorlásával megőrizhetünk, fejleszthetünk. Élni, és élni hagyni! Egyszerű! Egy praktikus életfilozófia. Azonos forrásból származik azzal a bibliai bölcsességgel, hogy „Ne ítélj, hogy ne ítéltess”, „Amilyen mértékkel mértek, olyannal mérnek néktek” valamint azzal, hogy „amit szeretnétek, hogy az emberek veletek cselekedjenek, ti is azt cselekedjétek” velük. Ha csupán annyit magunkévá tennénk e mondtásból, hogy csak olyan dolgokat cselekedjünk, amit mi magunk is szeretnénk, hogy velünk megtegyék, már akkor is jó hely lenne a világ. Jó lenne élni! Nem kellene arra gondolnunk, hogy ez maga a pokol, amiből menekülni csak a halállal lehet. Nem oszthatjuk a földet két birodalomra: pokolra a szegények, és mennyországra a gazdagok számára. Ha megtesszük, mi magunk, akik első vagyunk a gazdagságban, megbecsültségben a földön, a menynek kapuján még utolsóként sem léphetünk be. Mindenünk, amit ka-

Fotó: Vári Zsolt

punk, azért van, hogy másoknak is jusson belőle. Lehetőséget kapunk a békességes tűrésre a buszon egy kiteszított hajléktalan bűzével szembesülve. Ne szóljuk meg, ne rúgjunk bele! Tudja, hogy büdös, és hogy megvetik érte. Talán ő maga is megveti magát. Ne erősítsük benne, hogy neki nincs helye a mi világunkban! Ahogy József Attila írja *Nagyon fáj* című versében: „Nincsen helyem így, élők közt!”. Véget is vetett neki. Nem tudhatjuk, mi az az utolsó csepp, ami egy szerencsétlen sorsú embert a halálba taszít. Isten életre teremtett minden embert. Még a bűnös halálában sem gyönyörködik, hanem azt akarja, hogy megtérjen és éljen! Vannak, akik még egy hangyát sem taposnak el, mert az életet annyira szentnek tartják, hogy egy ilyen parányi lényt sem akarnak megfosztani az élet ajándékától. Mert az élet ajándék! Az élet kegyelem! Nem kiérdemelten részesülünk csodájában, hanem akaratunktól, befolyásunktól függetlenül kapjuk. Az élet áldás! Nem tehetjük átokká mások számára sem gonosz gondolattal (mert az minden bűn előszobája), sem pillantással (amellyel észrevétlen ölhetünk), sem szóval (melynek mérge visszavonhatatlan), sem cselekedettel. Sőt a cselekedet hiányával

sem. Mert a jó cselekedet elmulasztása sem jelent mást, mint azt, hogy a rossznak adunk elsőbbséget. Élni, és élni hagyni! Élni a jó cselekedetekre adott lehetőségekkel, mert ezzel nem tudhatjuk hány életet mentünk meg; élni a felkínált segítséggel, megalázni büszkeségünket, hogy „mi mindent jobban tudunk”. Néha lemondani lehetőségekről, hogy egy jobban rászoruló élni tudjon általa. Néha bepiszkolni a kezünk, odanyújtva a sárban fetrengőnek, mert életek halászaivá rendelt minket az Isten. Egyszerű kérés az Istentől: Élni, és élni hagyni! Mégsem bírom megcselekedni. Ágál ellene büszkeségem, felsőbbségembe vetett hitem, kényelmes, lusta életem. Uram, légy segítségemre! Munkáld bennem az akarást, hogy utadon akarjak, és bírjak is járni! Hogy mosolyogva tűrjem a talpamba fúródó töviseket! Nem bírom a nyomor, az éhezés, a kiteszítottágnak még csak a gondolatát sem. Erősíts meg, hogy elfogadjam létezését, hogy szembenézve szembefordulhassak vele, odahajolva az elesettekhez! Nélküled nem bírom ezt a terhet! Légy segítségünkre hitetlenségünkben! Akarjuk! Ámen!

■ Horváth Kálmán – előadóművész

Fotó: Vári Zsolt

HITVALLÁSOK

az ezredforduló Amerikájában

(1) A 95 TÉTEL (Evangélikus egyház, 1995)

Most induló sorozatunkban a XX. század végén és a XXI. század elején az Amerikai Egyesült Államok történelmi egyházaiban egymástól függetlenül, de meglepetésszerűen hasonló módon indult „hitvalló mozgalmainak” deklarációit, hitvallásait olvashatjuk magyar fordításban először. A mindenkori konfesszió alapja: Mt 10,32: „Aki vallást tesz rólam az emberek előtt, arról majd én is vallást teszek az én a mennyei Atyám előtt”. A keresztyén közösség hitvallása – igaz ez az egyház egyetemes és a reformáció korának hitvallásaira is - Isten megszólító szavára adott válaszon túl valamilyen konkrét kihívásra, szituációra adott felelet, „vallomás” is.

A status confessionis olyan helyzet, mint amikor a keresztyén hívő vagy egy közösség azt tapasztalja, hogy a hit tisztasága, integritása veszélynek van kitéve. Az egyetemes keresztyén hitvallások vagy a reformáció korának vallásai az Istennek adott „Igen!” mellett a hamis tanítástól való elhatárolódást („Nem!”) is jelentették. „Hitvallásra akkor kerül sor, amikor a keresztyén közösség hite konfrontálódik, vagy megkérdőjeleződik belülről vagy kívülről a hitetlenség, a babona vagy az eretnokség jelenségei által” – írja Karl Barth, az 1934-es Barmeni Deklaráció megfogalmazója.

Az Amerikai Egyesült Államokban a történelmi protestáns egyházakon belül status confessionis alakult ki amiatt, hogy az egyházvezetők a korszak nyomásának engedve az egyház kétezer éves tanítását át akarták írni.

A több, mint 5 millió hívet számláló Amerikai Evangélikus Lutheránus Egyház (ECLA) 1988-ban több kisebb lutheránus egyház egyesüléséből alakult. A problémák szinte azonnal jelentkeztek. 1995 tavaszán a már két éve rendszeresen találkozó, New Jersey államban szolgáló néhány lelkész a reformáció 95 tételéhez hasonlóan 9,5 tézist fogalmazott meg „a kölcsönös párbeszéd és a vigasztalás” céljából. Ezt az iratot később több száz lelkész is aláírta, s az egyház hivatalos vezetői is megkapták.

A tézisek nemcsak 1995-ben, hanem tíz év után is, nemcsak Amerikában, hanem Magyarországon is igen aktuálisak. Érdemes őket figyelmesen többször is elolvasnunk. Hitünk is erősödhet általuk. Következő számainkban közöljük az anglikán, a református, a methodista egyházak hitvallásait is.

ifj. Dr. Fabiny Tibor

9.5 TÉZIS

Az Amerikai Evangélikus Lutheránus Egyház (ELCA) népének, – akik „ki vannak választva az Atyaisten eleve rendelése szerint, a Lélek megszentelésében, engedelmességre és Jézus Krisztus vérével való meghintésre”–, és lelkipásztoraiknak: „kegyelem és békesség adassék néktek bőségesen.” (1Pt 1,2)

Az egyház (Evangelical Lutheran Church in America) válságban van, a hit válságát éli. A tét az, hogy vajon hű marad-e a prófétai és apostoli Írásokhoz, valamint az egyetemes krédókhoz és az evangéliumi hitvallásokhoz, vagy a hitelhagyás bűnébe esik, akár bal, akár jobb irányba. Egyházunkban sokan jobbra húznak: a rajongók, a fundamentalisták, a nacionalisták vagy a pietisták ideológiáihoz vonzódnak. Sokan mások balra húznak: az aktivistákhoz, a feministákhoz vagy a kisebbségpártiakhoz. Ennek eredménye látszatra a konzervatívok és a liberálisok küzdelme, de ez csak látszat. A valódi küzdelem arról szól, hogy hűségesek maradunk-e az Írásokhoz, a krédókhoz és a hitvallásokhoz, vagy pedig a fenti társadalmi, illetve vallási ideológiáknak rendeljük őket alá.

Amikor ideológiák kerekednek felül, Isten igéje elnémul közöttünk, és kirekesztődik az egyházból, magárahagyott népünket pedig megfosztják az igaz vigasztalástól, amely Isten evangéliumából származik, „az Ő Fia felől”, „a mi Urunk Jézus Krisztus felől” (Róm 1,1sk).

Az egyházat imádságban hordozva, az evangéliumban örven-
dezve, Isten ígéje által bűneink felől meggyőzve nyújtjuk át
az alábbi téziseket. Hitvallásunkat a jelenlegi válságot szem
előtt tartva, egyenesen és őszintén fogalmazzuk meg. Lel-
kipásztori hivatásunk kényszerít szözlásra.

1. KINYILATKOZTATÁS ÉS A SZENTHÁROMSÁG NEVE

Mikor eljön majd a Vigasztaló, akit én küldök néktek az Atyától, az igazságnak lelke, aki az Atyától származik, az tesz majd énrólam bizonyosságot. (Jn 15,26)

„Az egész világon a szent egyház vallja, dicséri, imádja” azt az Istent, aki Izrael Ura és Istene, aki megnevezte magát Jézus

Krisztusban, és benne kinyilatkoztatta magát mint „Atya, Fiú, Szentlélek” (Tè Deum, Mt 28,19, Ágostai Hitvallás, I. tétel) Elutasítjuk azt a hamis tanítást, hogy Isten Atyaként való megszólítása emberi elgondolás az emberi apaság analógiája szerint, és azt, hogy ez a megnevezés Izrael Istenét hím-neműnek állítja be, továbbá azt, hogy a Szentháromság Atya, Fiú és Szentlélek neve lényegénél fogva elnyomó jellegű, különösen a nőkre nézve, valamint azt, hogy helyénvaló lenne a háromság nevet mással felcserélni.

Isten ígéje elnémul közöttünk, és az egyházból kirekesztődik, amikor az Atya, a Fiú és a Szentlélek nevet mellőzzük, minimalizáljuk, peremre szorítjuk, elnyomjuk, vagy megváltoztatjuk az egyház igehirdetésében, imádságában, keresztelésében és hitvallásában.

2. AZ EMBERISÉG A BŰN FOGSÁGÁBAN

Ahogy tehát egy ember által jött a világba a bűn, és a bűn által a halál, és akképpen a halál minden emberre elhatott, mivelhogy mindenekben vétkeztek. (Róm 5,12)

Az egyház ezt vallja: „mindnyájan a bűn fogságában vagyunk, és magunktól abból nem tudunk kiszabadulni.” (Evangéli-
kus liturgia, Tè Deum, Ágostai Hitvallás, II, XVIII, XIX.
tétélei) Elutasítjuk azt a hamis tanítást, amely szerint az
ember végső reménysége az emberi jóság és az önmeg-
valósítás lenne, azt, amely összekeveri a bűnt a kudarccal
vagy az erény hiányával, amely felcseréli bűneink Isten előtt
történő megvallását az észlelt emberi problémák önelem-
zésével. Isten ígéje elnémul közöttünk, és az egyházból kire-
kesztődik, amikor úgy gondoljuk, hogy a bűnösöknek nem
kell számot adniuk a szent és igaz Isten színe előtt.

3. A FIÚISTEN SZEMÉLYE ÉS MUNKÁJA

*És minden versengés nélkül nagy a kegyességnek eme titka: Isten megje-
lent testben, megigazított lélekben, megláttatott az angyaloktól, hird-
ettetett a pogányok közt, hittek benne a világon, felvitetett dicsőségben.
(1Tím 3,16)*

Az egyház Jézus Krisztusban hisz, és megvallja őt, a testet öltött ígét, „az Atya örökkévaló Fiát”, aki a világ megváltásáért keresztre feszítettetett és feltámadt, illő dolog hát Őt imádni. (Tè Deum, Ágostai hitvallás, III.tétel)

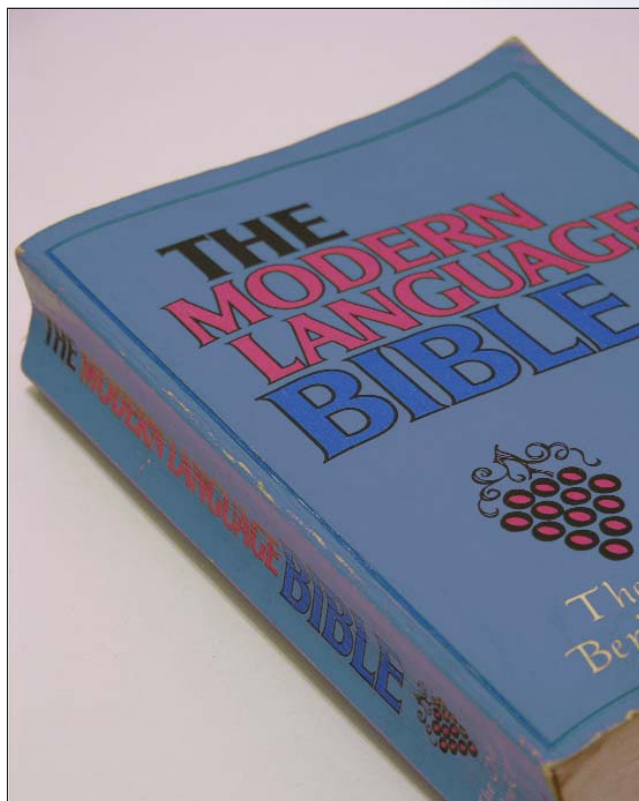
Elutasítjuk azt a hamis tanítást, amely elválasztja az ember Jézust a feltámadott Krisztustól, és csökkenti Krisztus sajátos identitását azáltal, hogy „újra-elképzelve” nőnek gondolja őt, androgén lényként beszél róla, vagy „Krisztus-principium”-ként használja őt. Azt a hamis tanítást is elutasítjuk, hogy Krisztus csak a keresztyéneké, hogy ő csak egy megváltó a sok közül, hogy a hit Krisztus sajátos művétől függetlenül is elegendő az üdvösséghez.

Isten ígéje elnémul közöttünk, és az egyházból kirekesztődik, amikor egy hamis pluralizmus ürügyén nem hirdetjük bátran az ember Jézus Krisztust, a Názáretből jött zsidót mint egyedülálló és egyetemes megváltót, az Egyet, aki a sokakért jött.

4. A BŰNBOCSÁNAT, AZ ÉLET ÉS AZ ÜDVÖSSÉG HIRDETÉSE

*Mert kegyelemből tartattatok meg, hit által; és ez nem töletek van: Isten ajándéka ez.
(Ef 2,8)*

Az egyház „vallja a keresztséget a bűnök bocsánatára”, amely által Isten megigazította az istenteleneket és szabadulást szerzett a bűntől és a haláltól, az ördögtől és a pokoltól, megmentett Isten saját törvényétől és haragjától, „és megnyitotta a mennyek országát minden hívő számára”. (Niceai hitvallás, Tè Deum, Ágostai hitvallás, III. és IV. tétélei)

Elutasítjuk azt a hamis tanítást, amely Isten eszkatológiai megváltását felcseréli a terapeutikus megújulással, az anyagi jóléttel, a társadalmi átalakulással, az átmeneti emberi igazságosság terjesztésével, vagy bármilyen más, a hitetlenség által „valódi világ”-nak nevezett szférában érvényesülő kívánatos hatással.

Isten igéje elnémul közöttünk, és az egyházból kirekesztődik, amikor az evangélium egyedülálló, specifikus ígérteit felcseréljük világi dolgok vagy az emberi jólétet segítő javaslatok vagy tervek ígérteivel.

5. A SZENTLÉLEK ÉS A KEGYELEM ESZKÖZE

A hit hallásból van, a hallás pedig Isten igéje által. (Róm 10,17)

Az egyház vallja és hiszi, hogy a Szentlélek a „Szószóló és Vezető”, aki „elhívja, összegyűjti, megvilágosítja és megszenteli az egész keresztyén egyházat” Isten kegyelme, és csakis Isten kegyelme által, amely az ige hirdetése: a Szentírás, a prédikáció, a keresztségen, a feloldozáson és az úrvacsorán keresztül. (Tè Deum, Kis Káté, Apostoli Hitvallás 3. ágazata, Ágostai hitvallás, V. IX-XIII tételei)

Elutasítjuk azt a hamis tanítást, hogy a Szentlélek a hirdett ígétől és a szentségektől függetlenül is adatik, hogy az emberi lelkesedés vagy aktivitás bizonyítaná a Szentlélek jelenlétét, hogy a Szentlélek munkája azonosítható lenne

a társadalmi, politikai vagy spirituális mozgalmak dinamizmusával. Elutasítjuk azt a hamis tanítást, hogy az egyház emberi találékonyaság vagy emberi erő által növekedhetne. Elutasítjuk azt a hamis tanítást, hogy Isten liturgiája csak eszköz a politikai, kulturális vagy terapeutikus tevékenységek számára. Elutasítjuk azt a nézetet, amely az egyház ismertető jegyei közé emeli a szervezési sikereket, a számbeli növekedést, a politikai vagy terapeutikus programokat.

Isten igéje elnémul közöttünk, és az egyházból kirekesztődik, amikor a keresztyén gyülekezet szolgálatának és missziójának meghatározója és középpontja immár nem a kegyelem igazi eszközei – az igehirdetés és a szentségek – lesznek.

6. A MEGKERESZTELTEK HIVATÁSA ÉS A JÓCSELEKEDETEK

Mert az ő alkotásai vagyunk, teremtve Általa a Krisztus Jézusban jó cselekedetekre, melyeket előre elkészített az Isten, hogy azokban járjunk. (Ef 2,10)

Az egyház vallja, hogy a hívőknek „gyümölcsöt kell teremniük”, Isten által a Tízparancsolatban előírt jó cselekedeteket, csakis az ő nevéért. (Ágostai hitvallás, VI, XVI, XX. tétel)

Elutasítjuk azt a hamis tanítást, amelyik a látványos, önként választott feladatokat magasabb rendűnek tartja, mint a keresztyéneknek a világban való helyállását férjként és feleségként, anyaként és apaként, munkaadóként és munkavállalóként, művészként, tanárként, orvosként, ügyvédként, politikusként stb.

Isten igéje elnémul közöttünk, és az egyházból kirekesztődik, amikor a keresztyén hívők hétköznapi hivatása leértékelődik.

7. EGYSÉG ÉS AZ EGYHÁZ KATOLICITÁSA

Mert hiszen egy Lélek által keresztesztelttünk meg, akár zsidók, akár görögök, akár szolgák, akár szabadok, és mindnyájan egy itallal itattunk meg. (1Kor 12,13)

Az egyház „hiszi az egy, szent, katolikus, apostoli egyházat”, „Krisztus testét”, amely a Szentlélek által összegyűjtött hívők gyülekezete az ige hirdetésére és a szentségek kiszolgálására.

tatására. (Niceai hitvallás, Róm 12,5, 1Kor 12ff, Ágostai hitvallás, VII. tétel)

Elutasítjuk az észak-amerikai liberális keresztyénségnek azt a tanítását, amelyik egy politikailag kigondolt multikulturalitás és inkluzivitás eszméjével cseréli fel az egyház valódi katolikus egységét, amely a hirdetett ígében és a szentségekben nyilvánul meg. Elutasítjuk az észak-amerikai protestáns konzervatívizmusnak azt a hamis tanítását is, amely a hirdetett ige és a szentségek konkrét valóságát a testvériség láthatatlan, spirituális tapasztalatával cseréli fel.

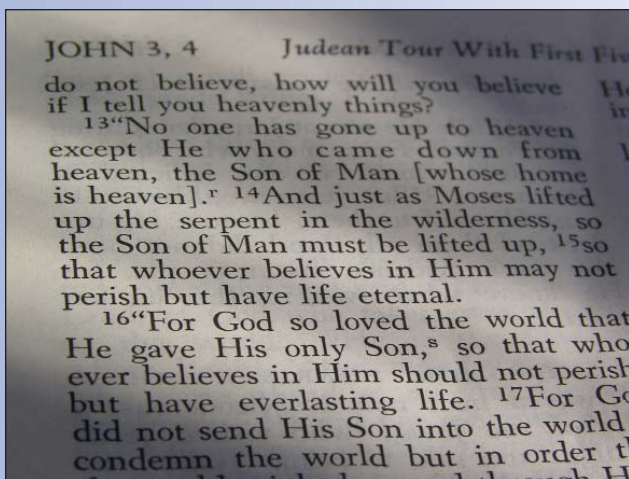
Isten ígéje elnémul közöttünk, és az egyházból kirekesztődik, amikor az egyházak látható egységét nem akarjuk aktívan elősegíteni az ígében és a szentségekben Isten által már adott igaz egység értelmében.

8. A TÖRVÉNY ÉS AZ EVANGÉLIUM KÖZÖTTI HELYES MEGKÜLÖNBÖZTETÉS

A törvénynek cselekedetiből egy test sem igazul meg ő előtte: mert a bűn ismerete a törvény által vagyon. (Róm 3,20)

Az egyház azt tanítja, hogy a törvényt és az evangéliumot folyamatosan kell hirdetni a hívők közösségében: a törvényt azért, hogy az embereket meggyőzze a bűnről, és hogy Isten földi igazságát elősegítse, az evangéliumot pedig azért, hogy meghallják bűneik bocsánatát és Isten örökkévaló igazságát. (Ágostai hitvallás, IV. tétel)

Elutasítjuk azt a hamis tanítást, amely Isten törvényét elérhető emberi célokkal azonosítja, s nem bűnbánatra, a szent Isten előtti életvezetés megváltozására szólítja fel. Elutasítjuk azt a hamis tanítást, amely Isten evangéliumát olyan szabadságként akarja újra definiálni, amely elősegíti az

egyén önmegvalósítását, és amely szerint azt teheti, ami neki tetszik. Isten ígéje elnémul közöttünk, és kirekesztődik az egyházból, ha többé már nem valljuk, hogy a Mindenható

Isten, aki mindeneget teremtett, és nekünk a törvényt adta, ugyanaz az Isten, aki megváltotta a teremtést, és mindent megújít a Szentlélek által.

9. A SZENT SZOLGÁLAT

Úgy tekintsen minket az ember, mint Krisztus szolgáit és Isten titkainak sáfárait. (1Kor 4,1)

Az egyház azt tanítja, hogy a szent szolgálat az Isten által rendelt nyilvános tisztség, amely arra hivatott, hogy a hívők közösségében az ige hirdettessen, és a szentségek kiszolgál-tassanak. (Ágostai hitvallás, V, XIV, XXVIII. tétel, vö. az ordinációról szóló részek)

Elvetjük azt a hamis tanítást, amely a szent szolgálatot „segítő hivatásként” határozza meg, s így a püspököket, illetve a lelkészeket pszichológiai tanácsadóvá vagy társadalmi aktivistává avatja. Elvetjük azt a hamis tanítást, amely az Isten által rendelt szolgálatot ún. speciális szolgáltatásokká fokozza le, mintha a szolgálat körülményei határoznák meg annak tartalmát és gyakorlatát. Elvetjük azt a hamis tanítást, hogy a felszentelt lelkészeknek életvezetésükben, emberi kapcsolatainkban nem kell példaadó normával előljárniuk, vagy azt, hogy az erkölcstelen életformát a magánélet vagy az evangéliumi szabadság eszméire hivatkozva folytatják.

Isten ígéje elnémul közöttünk, és az egyházból kirekesztődik, amikor a szent szolgálat az emberek lazán meghatározott szolgálata lesz, s nem egy speciális isteni hivatás Isten ígéjének szolgálatára, s amikor a püspökök és a lelkészek nem kapnak már arra biztatást, hogy a szent szolgálatot szent életvezetésükkel ékesítsék fel.

95

Hisszük, hogy eljössz és megítélsz bennünket. Jövel, Urunk, segítsd a Te népedet, amelyet a Te véreden váltottál meg, s vezess minket szent-jeiddel együtt a te dicsőséges örökkévalóságodba. (Te Deum)

Mindenható Isten, add egyháznak a Te szent lelkedet, és a Te mennyből jövő bölcsességedet, hogy a Te igéd ne legyen megkötözve, hanem szabadon hangozzék, és hirdettessék Krisztus szent népének örömeire és nevelésére, hogy állhatatos hittel szolgálhassunk Téged, s a Te nevednek megvallásában maradjunk meg mindvégig Jézus Krisztus Urunk által, Ámen. (Lutheran Book of Worship, Matins + Vespers)

1995. március 25. Az Angyali Üdvözlés napján

(Aláírók: Louis A. Smith lelkész, Collingwood, NJ; Philip Max Johnson lelkész, Jersey City, NJ; Linda Sue Larson lelkész, Cresskill, NJ; Richard F. Niebanck lelkész, Delhi, NY; Beth A. Schlegel lelkész, Trenton NJ; Mark A. Hoffman, Moorestown, NJ)

BELMISSZIÓI KONFERENCIA

– Ez olvasható a főtí Mandák Otthon 1947. júniusában megnyitott vendégkönyvének első oldalán. A cím alatt 61 név – ismert egyházi vezetők aláírásai és súlyos munkáskezek névjegyei vegyesen. A 62. aláírás Kiss Jánosé, azé az emberé, aki a fölötte jegyzett hatvanegynek odatartotta a könyvet és a ceruzát (igen, olyan tintaceruza-félét). A konferenciák jelzői: lelkeszegeyesületi-, egyházmegyei-, pedagógus-, vasárnapi-iskolai-, leány-, ifjúsági-, asszony-, férfi-, népfőiskolai-, teológiai-konferencia, hitmélyítő parasztfiúknak, s az 1948. év már traktorvezetői konferenciával indul. Az első zenei hetek elnevezése még „belmissziói és kántori” volt, ám belmissziói maradt akkor is, amikor a cím már csak „kántorképző tanfolyam” lett.

Mai tizen-huszonévesek figyelem! Évtizedeken keresztül a magyar evangélikus egyházban egyedüli lehetőség volt az ifjúság táborozására a főtí kántorképző tanfolyam nyaranta három turnusban. Nem volt kérdés, hova menjünk. Gyenes? Révfülöp? Csákvár? Nem „nyílhatott” Szélrózsa sem! Fóton az Istenadta csodálatos eszközzel, a muzsikával kapcsolódhatott a hitébredés-mélyítés 80-90 fiatal felé. Ezért hát a furcsa cím, ezért tartjuk Kiss Jánost, az „evangélikus kántorképzés atyját” misszionáriusnak. Az ő bemutatására álljon itt egy rövid életrajz, majd következék Bálint József előadásának szűk vázlatát.

„Kiss János kántortanító 1912-ben született Nyíregyházán. Már 1932-38 között rendszeresen prédikált a városban és a környező tanyákon, 1937-45 közt pedig a KIE-ben tanított és volt táborvezető. A szigorodó egyházüldözés idején 1947-ben lett Fóton, a konferencia-központból kántorképzővé alakított Mandák Otthon első vezetője.

Kiss Jánosra emlékezünk

Ünnepség kántorképző intézetünkben

Ebben a minőségében 46 éven keresztül – nyugdíjazásáig – hirdette fáradságtalanul az evangéliumot és szolgálta a kántorképzés ügyét.” (Tóthné Dr. Gallyas Katalin, Ev. Élet, 2005. május 8.)

Ez a dísz tábla a főtí Mandák Otthon bejáratánál található, 2005. április 30-án óta. A megemlékezést Gáncs Péter püspök áhítata nyitotta, ezt Bálint József kar-nagy, zenetanár emlékezése követte.

Az alábbi írás a 40 perces előadás vázlatát: A számtalan zenei műfaj közül melyik lenne alkalmas Kiss János személyiségéhez? Szigorúan szerkesztett szimfónia, szonáta semmiképpen. Talán rap-szódia, fantázia... vagy szvit! – hiszen ez lehet soktétéles, kontrasztos elemekkel, beszédes címekkel.

Az OEVERTURE (nyitány) szólhatna az 1947-es kezdetről, az első félév 15 (!) konferenciájáról, a ma már „történelmi nagyok” és a sok-sok nagyszerű résztvevő bejegyzéseiről.

A SCHERZO (tréfa) tétel megkomponálása igen hálás feladat, mert Kiss Jánost „vagány”, eredeti humora is zseniális pedagógussá tette. A tanfolyamok kohézióját gyakran jellemezte János bácsi a „szent csiriz” kifejezéssel.

Ez a szókapcsolat vezetett a következő

zenei asszociációhoz, a RELIGIOSO témájához (jelentése: áhítatosan). A nagyhangú-vicces János bácsi hétköznapi áhítatai, úrvacsorai előkészítői többnyire megdöbbentően mélyek, valóban a megbocsátó-megtisztító Jézus Krisztushoz vezető félórák voltak. Az ÓDA-tétel nem „bálványozás” volt, nem Kiss János gondnok-igazgató, kántor-tanító magasztalásáról szólt. Gáncs Aladár lelkész-orgonaművész korábbi köszöntőjét idézve: „Egy ember, aki nem magára mutat, hanem arra, aki elhívta őt a szolgálatra. És talán ez az elmúlt 70 év és a főtí 30 év üzenete számunkra.” Megemlékezésünk e szakaszát Marschalkó Gyula, Koren Emil, Rédey Pál írásai és Leen La Rivière Isten kreativitásáról írt könyvének egy részlete gazdagította. PERPETUUM MOBILE volt az újabb jellemző cím. Szédítő adatok hangzottak el Kiss János munkabírásról, a tanfolyamok számáról, a résztvevők tízezreiről. Az INTERMEZZO (közjáték) alcím adott lehetőséget az előadónak a 20 évnyi közös szolgálat tartalmas poénjainak előhozására, ízes levélrészletek felolvasására, „főtí-típusú” párválasztásának derűs-komoly elbeszélésére. A FINALE összefoglalása egyben biztatás volt a halála, a gyümölcsök értékelésére, a továbbépítésre. CODA-ként egy mondat Kiss János 1976-ban lejegyzett nyilatkozatából: „Hálát érzek Isten iránt, hogy teljes életet odaáldozó istentisztelet lehetett számomra ez a szolgálat!”

■ Bálint József – tanár

Várva vártam az Urat

(40. zsoltár 2. és 4. verse)

Bence Gábor
(1999)

1. 2.

Vár - va vár - tam az U - rat, és ő le - ha - jolt hoz - zám. Új

é - ne - ket a - dott a szám - ba: Is - te - nünk - nek di - csé - re - tét. Új tét. *Fine*

a D⁷ G D e H e a/c H
So - kan lát - ják ezt, és fé - lik az U - rat,

a D⁷ G D e h C D
So - kan lát - ják ezt, és bíz - nak ben - ne. *Da Capo al Fine*

KERESD A FÉRFIT!

Nem búslakodó szinglik keresik párjukat az alábbiakban, hanem a Kedves Olvasónak kell hozzárendelnie az itt sorakozó bibliai női szereplőkhöz a megfelelő férfi párt. Mivel az Ószövetség világában előfordul a többnejűség, azaz több nőhöz ugyanaz a férfi tartozik.

Elárulom: Dávid birtokol a legtöbbet a felsorolt női alakok közül.

ANNA	ÁBRAHÁM
VASTI	MÓZES
ABIGAIL	ELIMELEK
HÁGÁR	ELKÁNA
JEZÁBEL	DÁVID
CIPPÓRA	AHASVÉRÓS
ERZSÉBET	ANÁNIÁS
PENINNÁ	AHÁB
MÍKAL	ZAKARIÁS
NAOMI	
ESZTER	
BETSABÉ	
SÁRA	
SZAFIRA	

A helyes megfejtést beküldőknek jutalmat küldünk.
(Evangélikus Missziói Központ,
1656 Budapest, Pf. 22.)

A rejtvényt összeállította: Mady Erzsébet

Mindenki megszenvedi a részvétnyilvánítás perceit egy temetés után. Nem gördülnek a szavak, vagy folyékonyra, ám üresre sikeredik együttérzésünk. Segítség lehet ilyenkor az Evangélikus Missziói Központ új kazettája, mely „MATT – segítő percek gyászolóknak” címmel jelent meg.

Amikor elveszítünk valakit, úgy érezzük: „mattot kapunk Istentől”. Hogyan lesz ebből a sokból továbblépés, hogyan lehet a fekete mezőről ismét a világosra lépni – erről tanúskodik ez a prózás-verses-énekeszenés hanganyag, mely Czipott Géza és Nyakó Júlia színészházaspár közreműködésével készült. A kazettát ajánljuk gyülekezeti lelkészeknek és magánszemélyeknek egyaránt.

Megrendelhető az Evangélikus Missziói Központ címen

1164 Batthyány Ilona u.38-40. Tel: 1-400-3057; E-mail: evmis@lutheran.hu

EVANGÉLIZÁCIÓS ÉS MISSZIÓI LELKÉSZ JELENTÉSE A 2004. ÉVI MUNKARÓL Országos Közgyűlés – 2005. május 20., MEÖT székház

Május hónap igéje:

„Ezek pedig kitarthatóan részt vettek az apostoli tanításban, a közösségben, a kenyér megtörésében és az imádkozásban.” (ApCsel 2,42)

Baj van a mikrofonnal – mondja a történetbeli püspök az ünneplő gyülekezet előtt.

A gyülekezet megszokásból ráfelel: és a te lelkeddel...

Igen, baj van a mi lelkünkkel, keresztyénségünkkel, kommunikációnkkal is.

Európában hetente szűnik meg egy gyülekezet, és épül két mecset. Ugyanakkor földünk déli felén ébredés van. A kapitalizálódó kommunista Kínában naponta 25 ezerrel nő a keresztyének száma, évente kilenc millióval. Csak Szöulban, Korea tizenegymillió fővárosában háromszáz teológiai intézmény működik.

Minden helyi életjel, reménykeltő jelenség ellenére érezzük, tudjuk, hogy kritikus időket élünk a hit szempontjából. Ránk zúdul a szenny, az istentelenség, óriási kihívások provokálják az egyházat, és mi sokszor csak topogunk, minimálprogrammal tehetetlenkedünk, kullogunk az események után, a mások és magunk által épített gettóból kitörni nem tudunk, nem akarunk.

Két csiga beszélget: Te, olyan jó, hogy lassan megyünk! Miért? – kérdezi a másik. Mert rossz irányba haladunk...

Az első idők keresztyénsége minden esendősége ellenére is lüktetett a mennyei erőttől, mobilis volt, kezdeményező, hitvalló és gyarapodó. A mi karakterünk ma ennek ellenkezője: erőtlen, statikus, kullogó, hitvallásban bátortalan, nosztalgizáló, ugyanakkor a korszellemmel kiegyező, és fogyó tendenciát mutató.

Május hó igéje sokat segít az Isten előtti számadásban, útkeresésben:

Az első gyülekezet kitarthatóan részt vett az apostoli tanításban.

Meg kell újulnia, vagyis az alapokhoz kell visszatérnie a tanítói, igehirdetői szolgálatunknak. Hogyan lehetséges ez? Megtéréssel. Teológiai tanároknak, lelkészeknek, hitoktatóknak, laikus szolgálóknak újra gyermekekké kell lenniük Jézus tanítása értelmében. A korrekt bibliakritika valós eredményeit komolyan véve, újra át kell élni Isten szavának teremtő, megváltó, megszentelő erejét.

A hangzó ige tisztasága, ihletettsége kapcsolatban van a szolgáló személy életvezetésével. Nem az Úr karja rövid, hanem a bűn tart távol Istentől – mondja a próféta. Ahol az egyházban megújulás tapasztalható, ott komolyan veszik a bűnöket és a megtérést. Vannak próbálkozások lelkészevangélizációra, de ez nem elég. Mindenkinek egyénileg is lépnie kell.

Az egyik gátló tényezőnek látom a lelkészek egzisztenciális helyzetét is: „Kapálni nem tudok, koldulni szégyelleg.” A többségnek nincs polgári szakképzettsége, lakása, megélhetési alternatívája. Ez a helyzet kiszolgáltatottá teszi az igehirdetőt az állam, a közegyház és a gyülekezet felé. Ugyanakkor megvan a kísértés az elkényelmesedésre is.

Itt említem meg a munkatársképzés tovább nem tologatható megszervezését, illetve kiterjesztését. Munkatársképzésnek számít a kántorképzés, az ifjúsági vezetőképzés, a kórházmiszsió által szervezett munkatársi alkalmak, az informatikai – és médiaműhelyek, a Nyugati (Dunánúli) Egyházkerület munkatársi napjai, az EKE bibliaiskola és más kezdeményezések, de ez kevés, többre van szükség. *Szükségessé vált megszervezni, talán Piliscsabán, egy országos, korszerű, evangéliumi szellemű, missziós szemléletű bibliaiskolát.* A fő tevékenység mellett felvállalná ez a

képzés a rétegek, csoportok, munkaágak speciális képzését is. A középszintű képzés fontosságát a legutóbbi missziós konzultáción megerősítette a kibővített missziós bizottsági ülés. Kérjük az országos elnökséget, és presbitériumot, hogy segítsék a terv megvalósulását.

Radikális szemléletváltásra van szükség a munkatársak kérdésében is. *Az egyszemélyű gyülekezetvezetésnek nincs jövője.*

Az első gyülekezet kitarthatóan részt vett közösségben.

A végérvényesen lezárult konstantínusi korszak (amelyben az egyház politikai, gazdasági és katonai hatalom is volt) vegyes örökséget hagyott ránk. Művészi szempontból értékes épületeket például, de ezek jelentenek gátat a közösség kialakulásában. A tömeges igényekre kialakított épületek többsége, nem alkalmas a 21. századi közösségi életre. Ezt végre ki kell mondani. Az újszövetségi gyülekezetben nem egymás tarkóját, fülcimpáját nézik, nem a nyolc méter magasra elhelyezett fafaragványban szemlélik Krisztust, hanem Léleekben és igazságban kapcsolatban vannak az Úrral, és ennek következtében a másik felé fordulnak. A gyülekezetnek számtalan kis körből kell felépülnie. *Isten vezetése alatt, felismerve az igényeket és a szükségleteket a tömegnek közösséggé, a közösségnek közösséggé, a közösségnek családdá kell fejlődnie.* Ez az, amire szükség van ma is. Ez az a közösség, amit sehol máshol nem tapasztalhatunk meg a világban.

A szenvedő világ jövője Isten, az ő életet teremtő igéje és az ige által létrejövő, és megújuló családirajz gyülekezet.

Az első gyülekezet kitarthatóan részt vett a kenyér megtörésében.

Ez jelentette az úrvacsorát. Kelenföldi szolgálatom alatt jöttem rá igazán az úrvacsora erejére, jelentőségére. Ott minden vasárnap élnek a szentség ajándékával. *Minden úrvacsora igehirdetés, megtérés, bizonyágtétel, a krisztusi új közösség megélése, és ünnep is.*

A megújuló gyülekezetek az evangélium által érintett és megváltoztatott életű emberek közössége.

A kenyér megtörése jelentette az agapét is, az Istentől kapott szeretet megosztását testi, lelki és szellemi téren. A gyülekezetben elkezdődik a nagy kiegyenlítődé, amely az üdvösségben kiteljesedik majd. Minden tagnak van valamiben hiánya, és van valamiben többlete. Atyánk azt szeretné, ha szolgálnánk egymás felé. „Fiam, ... örülnöd kellene” – kérleli a példázatbeli atya az otthonmaradt fiút. *Osszatok meg egymással, amitek van.* Őcsédnek nincs ruhája, hajléka, tápláléka, családja, de van bűnismere, megismerte a megtérés fájdalomát és örömet. Nálad éppen fordítva van. Mi lenne, ha a közös asztalnál elkezdődne a helyreállítás?

Az első gyülekezet kitarthatóan részt vett az imádkozásban.

Az imádság élő, személyes titokzatos, de mégis valóságos kapcsolat, közösség Istennel. „El ne távozzatok Jeruzsálemből, amíg fel nem ruháztattok mennyei erővel!” – inti Jézus tanítványait. *Szentlelek nélkül nem megy igazán semmi az egyházban.* „Vegyetek Szentlelket!” A mennyei tűz kiegészíti a szemetet és lángolóvá teszi a szívet.

ALKALMAK, PROGRAMOK, MUNKAÁGAK

Országos, kerületi, megyei és gyülekezeti szinten számtalan missziós alkalmat, csendesnapot, evangélizációt, konferenciát szervezünk egyházunkban. Vannak reménykeltő megmozdulások. Törekedni kell a lelkiség elmélyítésére. Nem a programok

mennyisége, a résztvevők létszáma hitelesít valamit. *Arra kell törekedni, hogy az evangélikációs és missziós alkalmak ne csak nekünk legyenek azok.*

A működő, önálló missziós munkaágak mellett (melyekről külön jelentések készültek) újabb szolgálatokat is elkezdünk az elmúlt másfél esztendőben.

Az alábbiakban megemlítünk néhány fontos változást a már ismert területeken is.

Havi rendszerességgel missziós alkalmat tartunk az országos egyházi központunkban **Ütitársak** néven. Minden alkalommal bemutatkozik egy missziós munkaág.

Cigánymisszió – Több gyülekezetünk évek óta befogad cigány testvéreket. Megrendeztük Sopronban az első roma-magyar konferenciát. Elindítottuk a Rádió C-ben heti élő műsorunkat. A börtönökben is hallgatják az adást. Rajtunk kívül szinte mindegyik jelentősebb hazai felekezetben szervezett cigánymisszió kezdődött az elmúlt években. Roma-származású papok, lelkipásztorok, hitoktatók, evangélisták szolgálnak. Legfontosabb célnak itt is az evangélikációt, a befogadó közösséget és a munkatársképzést látom. *Ki kell képezni a jövő romaszármazású vezetőit.* Ezt szolgálta szerény eszközeivel a soproni konferencia is. Szebik püspök úr megbízta Thuránszky István béri lelkész a misszió szervezésével. Törekedni kell a szolgálatok összehangolására.

Népfőiskola – Meglátogattunk több intézményt. Hazánkban jelentős számú népfőiskola működik. Néhány kezdeményezés mellett remény van arra, hogy Szarvason hat hetes, bentlakásos képzés indul EU támogatással.

Alkoholbeteg-mentő misszió – Május hatodikán (2005) szakmai napot, értekezletet tartottunk e témában. A munkát a missziói bizottság irányítja ezután.

Férfimisszió – Megtettük itt is a kezdőlépéseket. Megalakult egy kis bizottság (Széll Bulcsú, Koháry Ferenc, Győri Péter Benjámin, Kis Ferenc Balázs, Szeverényi János), amely szerényen próbál tenni ezen a területen: publikációk, csendesnap, konferencia, bibliaórák szervezése.

Lepramisszió – Több gyülekezetünk évek óta segíti a szolgálatot. Kapi Zoltán lelkész képviseli egyházunkat az országos lepramissziós szervezetben.

Izraelmisszió – Endreffy Géza, budaörsi lelkész vezetésével folyik csendben a szolgálat.

Apológia – A misszió csak egészséges hitvédelemmel, helyes teológiai munkával együtt működik. Minden lelkésznek küldtünk tájékoztató füzetet a vallási helyzetről. A missziós szórólapok foglalkoznak a téma különböző területeivel. Az EBBE is felelősséget vállal ezen a területen.

Felekezetközi szolgálat – Részt veszünk a MEÖT, a PMTI, a Szentírás Szövetség, az Apológia Alapítvány, a Mekdsz, a Magyar Evangéliumi Szövetség (Aliansz) munkájában. Elengedhetetlenül szükségesnek látom megszervezni egyházunkban a *presbitéri szövetséget, a házasság- és családgondozás szolgálatát*, szervezettebbé kell tenni a *házigondozást*. Régi jó gyakorlat példájára ideje lenne indítani *árvaházat*. Mindezek csak összefogással valósíthatók meg.

AZ EVANGÉLIKUS MISSZIÓI KÖZPONT ÉS AZ EVANGÉLIKUS RÁDIÓMISSZIÓ 2004. ÉVI MUNKÁJA

1. Rádiós félórak a Kossuth Rádióban: adásonként 5 percet szerkesztünk: aktuális jegyzetek, missziós szórólapok felolvasása. 2 telefonvonalon fogadjuk a hallgatói hívásokat. Ennek nyomán műsoronként 40-50 hallgatóval kerülünk kapcsolatba, többségüknek iratmissziós anyagot is küldünk.

Evangelikus Missziói Központ, Cinkota

2. Egyéb rádióműsorok: 9 regionális adónak készítünk hetente 30 perces magazinműsort. Élő, beszélgetős műsoraink vannak a Rádió C-ben (cigányrádió) és a Civil rádióban. Györe Balázs teológus kreatívan vesz részt a szerkesztői és technikai munkában. Hulej Enikő hatodéves teológus ösztöndíjasa a Missziói központnak. A rádiós szolgálatokban segítenek még: Maricza Andrea, Csapó Krisztián és Kalit Eszter.

3. Kazetta és CD-kiadás: elkészítjük minden évben a nyári konferenciánk és az országos evangélikáció felvételeit. Több új kazetta és CD megjelenése van folyamatban: vígasztaló szavak gyászolóknak Czipott Géza és Nyakó Júlia előadóművészek tolmácsolásában, Reményik verses összeállítás Horváth Kálmán előadásában, a Szemerei család énekei, versei, és más egyéb anyagok.

4. Írásos misszió : Híd evangélikus magazin – Három évi fúzió után újra a Missziói Központ és a Rádiómisszió adja ki a magazint. Megváltoztatta az Igazgatótanács a magazin címét: Misszió helyet, Híd lett az új név. Évi hat alkalom helyett négyszer jelenik meg 36 oldalon. Helyet kapott az újságban újra a bel- és külmisszió Élő víz elnevezés alatt. Gyülekezeti belmissziós munkaanyagként is használható az újság. *Missziós szórólapok:* Húsz témában készültek el a lapok. Minden gyülekezet és intézményünk kap belőle egy teljes kollektiót. Fénymásolható formában adtuk ki, hogy önálló életet élhessen az anyag. *Könyvkiadás:* Megjelentettük Scholz László evangélikus lelkész visszaemlékezését.

5. Határon túli magyarok közötti misszió: a Központ ebben az évben is szolgálatot vállalt a szomszédos országokban élő magyar hittestvéreink között. A vajdasági rádiómisszió folyamatos anyagi és technikai támogatást kap. Rozsnyón sokakat megmozgató missziós hétvégét tartottunk. Élő kapcsolataink, közös szolgálataink vannak Kárpátalján és Erdélyben.

■ Szeverényi János

AZ EVANGÉLIKUS MISSZIÓI KÖZPONT HÍREI Fontosabb szolgálatok, események

Fotó: Botta Dénes

Útitársak bibliára az Üllői úton

ÁPRILIS

Előadás a Szabadságról a Fejér-Komáromi Egyházmegye ifjúsági napján Csákváron

Útitársak missziós bibliára – Hokker Zsolt

Aliansz megbeszélés a Metodista központban

Két napos országos missziós konzultáció Piliscsabán

EBBE alkalom

Ökumánia címel előadás a CE Be-

thánia ifjúsági alkalmán Piliscsabán

Istennel a grillezőben c. előadás a Nyugat-Békési Egyházmegye ifjúsági napján Nagyszénáson

Igehirdetés és előadás Hódmezővásárhelyen

Hétkezdő áhítat a Fásori Evangélikus Gimnáziumban

Fiúkör Csepelen

Látogatás az egri katolikus rádióban

Előadás kerületi missziós napon Orosházán (Jézus könyörög értünk)

„Társadalmi” munka – háziprtésen Budafokon

Látogatás a györkönyi Szőlőtő Alapítványnál

A romakonferencia előkészítése Sárszentlőrincen

MÁJUS

Igehirdetés Pesterzsébeten

Igehirdetés a mátyásföldi református gyülekezet ifjúsági istentiszteletén

Útitársak bibliára – börtönmisszióról Bízik Lászlóval

Alkoholbeteg-mentő misszió szakmai napja

Megbeszélés Dr. Szabó Tamás katolikus tabori püspökkel

Interjú a katolikus rádióknak az alkoholbeteg-mentő szolgálatunkról Szolgálat az Aliansz által szervezett ima- és böjtnapon a metodista egyház központjában

Református, baptista, pünkösdi és evangélikus missziós lelkészek megbeszélése

Ökumenikus pástorkör az 5 égtáj kávéházban

Megbeszélés két angliai metodista lelkésszel

EBBE alkalom

Beszámoló az Országos Közgyűlésen a misszióról

Szolgálatok Mekdsz hétvégén az Emmaus házban

Lelkészkonferencián Révfülöpön

Aliansz közgyűlés Kelenföldön

Missziós szórólapok megjelenése húsz témában

Evangélikus-református missziói konferencia Balatonszárszón

JÚNIUS

Határon túli magyar evangélikus lelkészek látogatása a Missziói Központban

Szolgálat nemzeti imanapon Zebegényben

Hétkezdő áhítat az aszódi gimnáziumban

Szolgálatok Rozsnyón és környékén

Előadás az új keresztyén közösségekről a farkasréti ökumenikus esték keretében

AZ EVANGÉLIKUS MISSZIÓI KÖZPONT KONFERENCIÁI

Missziós Konferencia

Evangélizáció, bibliakörök, imaközösség, beszélgetések, missziós munkaágak bemutatkozása, határon túli magyarok beszámoló, finn misszionárius előadása...

Előadók: Ittész János, Juha Auvinen (Finnország), Bálint Józsefné, Hulej Enikő, Jenci Ottó (Kárpátalja), Györe Balázs, Garai András, Banka Gabriella (előadóművész), Horváth Kálmán (előadóművész), Bakay Péter, Szenczy Sándor, Szeverényi János és mások.

Időpont: 2005. július 6–9., Hely: Piliscsaba, Béthel

Részvételi díj: 4000 Ft

Jelentkezni lehet az Evangélikus Missziói Központ címén:

1164 Budapest, Batthyány Ilona u. 38. tel: 06 1 400 3057;

e-mail: evmis@lutheran.hu

„Közös asztal”

roma-magyar tábor

Evangélizáció, előadás, beszélgetés, zenélés, alkotás, esténként tábortűz a faluvégen, táncház, bográcsozás, irodalmi műhely, fürdés, kirándulás...

Előadók: Szécsi Magda író, képzőművész, Horváth Kálmán előadóművész, Banka Gabriella előadóművész, Lankó József plébános, Karlné Csepregi Erzsébet lelkész, Ignác János tanár, Thuránszky István lelkész, Romano Rácz Sándor tanár, Búzás Irén református lelkész, Kocsis István szociális munkás, Szeverényi János és mások.

Időpont: 2005. július 20–24., Hely: Sárszentlőrinc, Uzd

Részvételi díj: 4000 Ft

Jelentkezni lehet az Evangélikus Missziói Központ címén:

1164 Budapest, Batthyány Ilona u. 38. tel: 06 1 400 3057;

e-mail: evmis@lutheran.hu

HÍREK A VILÁGEGYHÁZBÓL

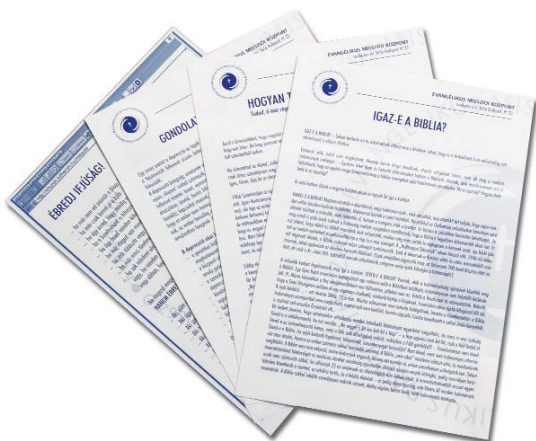
„EGY VÁLLALKOZÓNAK SEM SZABAD A HITÉT A RUHATÁRBA LEADNI”

– mondta Johannes Friedrich, a Bajor Evangélikus Egyház püspöke Nürnbergben a január 13-án megnyílt Keresztény Vezetők Kongresszusának megnyitóján. A mintegy 2500 résztvevőt arra biztatta, hogy a nyereségre való törekvést kapcsolják össze a vállalkozásaikban dolgozó emberek iránti felelősséggel, hiszen „a gazdaság van az emberért és nem fordítva”. Óvott attól, hogy a pénz ragyogása elvakítsa, mert a gazdasági verseny és a tulajdonszerzés folyamatába bele kell épülnie a szociális igazságosság alapvető keresztyén értékeinek is. 1999 óta már negyedik alkalommal rendezik meg ezt a kongresszust, mert észlelik, hogy „spirituális hullám” érte el Németországot, és „az emberek újra érdeklődnek Isten iránt”. Az „Értékek segítségével vezetni!” mottóval rendezett kongresszus előadói között tartományi szociális miniszterek és nagyvállalatok, mint a Daimler Chrysler vagy a McKinsey menedzserei is megtalálhatók voltak. (epd-ZA,00753)

„A TEOLÓGIA ÉS A FELSZABADÍTÁS VILÁGFÓRUMA” címmel nyílt meg a brazil Porto Alegreben január 16-án mintegy 200 résztvevővel a globalizációval foglalkozó teológiai konferencia. A rendezvény kapcsolódik az ugyanott „Egy másféle világ is lehetséges” mottóval január 26-tól megrendezésre kerülő Szociális Világforum eseményeihez, amelyre mintegy százezer globalizáció-ellenes résztvevőt várnak. Az ismert brazil katolikus teológus, Leonardo Boff így foglalta össze a konferencia célkitűzéseit: „Ma a kollektív barbarizmus korát éljük. Vagy meg tudjuk változtatni magatartásunkat, vagy úgy végezzük, mint a dinoszauruszok!”. A Szociális Világforum ellenpólusa kíván lenni a svájci Davosban azonos időben megnyíló, a „gazdagokat és politikusokat” képviselő Világ gazdasági Fórumnak. (epd-ZA, 00810)

Közlő: Dr. Harmati Béla ny. püspök (Wittenberg)

MISSZIÓS SZÓRÓLAPOKAT ADOTT KI AZ EVANGÉLIKUS MISSZIÓI KÖZPONT HÚSZ TÉMÁBAN

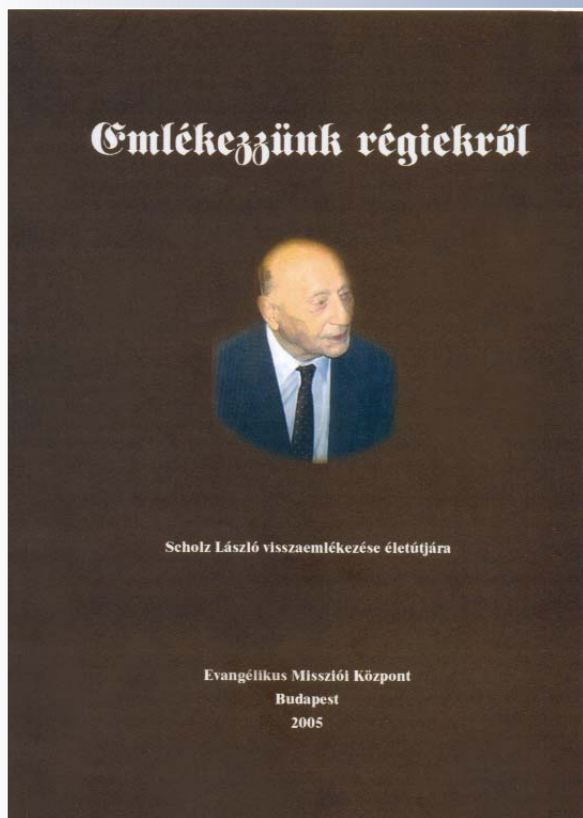
Használhatjuk látogatásnál, konferencián, körlevélben, helyi újságban, kazuáléknál, bibliaórán, lelkigondozás során és más helyzetekben.

Szeretnénk küldeni minden gyülekezetnek egy tartótláblát, megtöltve lapokkal, amit ki lehet helyezni a templom vagy a terem bejáratánál, asztalra helyezve vagy falra téve. Megrendelhető a Missziói Központban.

Egy lap ára: 3 Ft.

TARTALOMJEGYZÉK:

- Betegség – Bolla Árpád
- Szekta-kérdés – Dr. Szentpétery Péter
- Tudomány és hit – Szakács Tamás
- Ifjúság – Győrfi Mihály
- Házasság – Győri János Sámuel
- Válás – Dr. Reuss András
- Szenvedés – Ittész János
- Idősek – Sztojanovics András
- Abortusz – Dr. Drenyovszky Irén
- Korszellem – Garádi Péter
- Alkoholfüggőség – Szőlőtő Alapítvány és Dr. Sárkány Angyal
- Drog – Viktorné Erdős Eszter
- Homoszexualitás – Dr. Győri Gábor
- Halál – gyász – Ribár János
- Halál utáni élet – D. Szebik Imre
- Depresszió – Honti Irén
- Öngyilkosság – Honti Irén
- Megtérés (hogyan találom meg Istent?) – Széll Bulcsú
- Mi az élet célja? – Gáncs Péter
- Igaz-e a Biblia? – Győri Gábor

*„Ő még közöttünk van”
címmel ajánlottuk előző számunkban
Scholz László evangélikus lelkész életéről
megjelent kis könyvecskét. Laci bácsit
azóta hazahívta az Úr. Köszönjük Istennek,
amit általa adott egyházunknak!*

A könyvecskét kiadta
az Evangélikus Missziói Központ.
Megrendelhető a Missziói Központban,
ill. megvásárolható a Luther Kiadónál
és a Huszár Gál könyvesboltban.

Az Evangélikus Külmisziói Egyesület szokásos nyári konferenciáját július 3–6-ig – vasárnap délutántól szerda délig tartja a piliscsabai Béthelben. Jelentkezés 1000 Ft előleg befizetésével lehet az egyesület csekkjén – június 15-ig. A teljes díj 6000 Ft. 10–14 éves gyerekek részére is szervezünk ugyanakkor foglalkozásokat, őket is szeretettel várjuk.

Könyörögtem érted, hogy el ne fogyatkozzék a hited.

„...örülj ifjúkorodban elvett feleségednek. Szerelmes szarvasünő és kedves őzike ő.”
(Péld. 5:18-19)

„Szerelmed jobb a bornál.” (Én. 1:2)

„Erősítetek aszú szőlővel, üdítetek fel almával, mert a szerelem betege vagyok!”
(Én. 2:5)

„Ne keltsétek, ne ébresszétek föl a szerelmet, amíg nem akarja!” (Én 2:7)

„Mily szép vagy és mily kedves, gyönyörűséges szerelmem!” (Én 7:7)

„...erős a szeretet, mint a halál, legyőzhetetlen a szenvedély, akár a sír. Úgy lobog,
mint a lobogó tűz, az Úrnak lángja.” (Én 8:6)

„Mint almafa az erdő fái közt, olyan szerelmesem a legények közt.” (Én. 2:3)

„A szerelem gyönyörűséges virág, de meg kell lenni bennünk a kellő bátorságnak, hogy
irtózatosszélén szedjük.” (Stendhal)

„A szerelem az a valami, ami először szárnyakat ad, hogy aztán annál jobban
megkötözhesse ezeket a szárnyakat.” (Adam Smith)

„A szerelem buzgó megfélemezés mindenről, ami rajta kívül van.” (Victor Hugo)

„A szerelem az a különleges emberi kitárulkozás, amiről képtelenség képtelenséget
állítani.” (Ismeretlen)

„A szerelem az a kérdés, amire úgy reméljük, mi vagyunk a megfelelő válasz.”
(Ismeretlen)

„A szerelem ellenállhatatlan vágy arra, hogy ellenállhatatlan vágyat ébresszünk.”
(Robert Frost)

„A szerelem a képzelet diadala az értelem felett.” (Henry Louis Mencken)

„A szerelmesek félszárnyú angyalok. Repülni csak akkor tudnak, ha átkarolják
egymást.” (Ismeretlen)

„A szerelem olyan betegség, ami akkor fáj nekem, ha elmúlik neki.” (Téknős Péter)

„A szerelem első látásra nagy idő- és pénzmegtakarítás.” (Ismeretlen)

Összeállította: Szegfű Kata és Szeverényi Máté

HÍD – Evangélikus Magazin, az Evangélikus Missziói Központ kiadványa. Az Evangélikus Élet előfizetői részére a magazin ingyenes. Adományokat elfogadunk. Lapszámunk megjelenését a Sanansaattajat (Finnország), a Norea Radio Norway (Norvégia) és a Magyarországi Evangélikus Egyház Missziói Bizottsága támogatta.